

II. ÉVFOLYAM I. SZÁM

ZENEKAR

1995. MÁRCIUS

A MAGYAR SZIMFONIKUS ZENEKAROK SZÖVETSÉGÉNEK, VALAMINT
A MAGYAR ZENEMŰVÉSZEK ÉS TÁNCMŰVÉSZEK SZAKSZERVEZETÉNEK KÖZÖS LAPJA

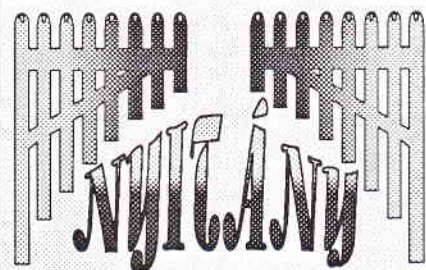
Hamarits Zsolt • Cselló és zongora

TARTALOM

- **A levelek utóélete** 2
- **Kiegészítő támogatások** 3
- Százévesek a Győri Filharmonikusok „Többet lépünk fel Bécsben, mint Budapesten...” 4
- **A klasszikus repertoár a fő Új próbaterebben a Postások** 6
- „A szerződés-kötés előtt referenciát kell kérni” **Kovács Géza a „hoppon maradt” zenekarokról és a tisztességes imp. esszéiről** 8
- **Impresszálság — ma FÉLÚTON** 10
- **Kísér: a Budapesti Filharmóniai Társaság Luciano Pavarotti Bécsben énekel** 12
- **Koncert a Budapesti Filharmóniai Társasággal Vezényelt: Paul Capolongo** 13
- **Néhány Gondolat a Magyar Szimfonikusok ifjúsági koncertjeiről** 13
- **Következik: az ÁHZ és a Rádiózenekar Privatizáció előtt a Hungaroton Classic** 14
- **HANGSZERMŰHELYEK MAGYARORSZÁGON** 15
- **Muzsikáló hangszerekről** 17
- **Herrenhausen Intim és groteszk jelenségek** 17
- **„A basszista bájos kiváltságos tagja a zenekarnak Jorma Katrama a magyar nagybögös növendékekről és a francia-német stílusvitáról** 18
- **ZENEKARI KULTÚRÁNK TÖRTÉNETÉBŐL** 20
- **II. Pest-Budától Budapestig**
- **PRÓBAJÁTÉK – HÍREK** 21
- **LEVÉL — VÁLTÁS** 22
- **A zenekritikáról** 24
- **HANGVERSENYNAPTÁR** 25
- **Vásáry Tamás és a szintetizátor Exkluzív koncert barátoknak** 30

MÁJUSI SZÁMUNKBÓL

Angliai turné a Rádiózenekar • Világsztár a Duna Palotában • A musicus hungaricus • Akupunktúra muzikusoknak • Próbatermek

A LEVELEK UTÓÉLETE

Előző számunkban a Levélváltás című rovatban a tisztelt olvasók megismerhették a Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezete két levelét. Az egyik levélben a közalkalmazotti törvény módosítási folyamatában a közalkalmazotti jogviszony egyik legsarkalatosabb kérdésével, a jogviszonyok határozatlan avagy határozott idejűségével kapcsolatban fejtette ki a szakszervezet az álláspontját, a másikban az önkormányzati szimfonikus zenekarok költségvetési támogatásának fel-emelése érdekében fogalmazta meg érveit a Pénzügyminisztérium illetékesei számára.

Úgy gondolom, hogy olvasóinknak és nem utolsó sorban azoknak, akiknek tagságuk alapján vagy érintettségük okán érdeklődnek, nem lehet közömbös, hogy mi lett a levelek sorsa, a címzettek, a megszólítottak miként reagáltak, összegezve: hozott-e valamilyen eredményt levelezésünk. Mielőtt a két levéllel kapcsolatos fejleményeket taglalnám, a levelezésről, mint a szakszervezeti munka egyik fontos eszközéről ejtenék néhány szót.

Sokan úgy vélik — és talán nem is minden ok nélkül —, hogy a tényleges és határozott szakszervezeti érdekképviseleti munka helyett könnyebb leveleket írni, kikerülve ezzel a közvetlen konfliktusokat, a szakszervezeti tevékenység látszatát keltve. Ez ma már nem igaz, mert a levelezés az a „közlekedési” forma a szakszervezet és partnerei között, amelynek végeredményeképpen egyrészt meg lehet teremteni — alaposan megismerve és elemezve egymás írásos álláspontját — a szóbeli egyeztetések alapjait, eredményességének esélyeit, másrészt a levelek fontos dokumentummokká és felhasználhatóvá válhatnak a későbbi egyeztetések, viták és esetleges jogviták folyamán is.

A levélváltás kölcsönös felelősségvállalás, hiszen az írásban kifejtett álláspontot aligha lehet szóban semmisnek tekinteni, ezért az írásbeliség egyre jelentősebb fontosságú eszköze a szakszervezeti érdekképviseleti munkának úgy a munkahelyi szinten, mint az országos érdekegyeztetés terepén.

Visszatérve a két konkrét levélre; ezúttal — és ez sajnos korántsem történik minden levél kapcsán így — rész- és teljes sikerről számolhatok be.

A közalkalmazotti törvény — jelenlegi — módosítási csomagjából kikerült az a javaslat, amely a határozatlan idejű jogviszonnyal azonos, korlátozás nélkül alkalmazható jogviszonyként határozta volna meg a művészeti munkakörökben, a határozott idejű közalkalmazotti jogviszony létesítésének feltételeit. Nem ismételve a levélben foglaltakat, csak utalni akarok arra, hogy a határozott idejű foglalkoztatás esetében a jogviszony megszűnését az időbelisége határozza meg, ezért a megszűnést indokolni nem kell, és értelemszerűen semmiféle kötelezettséget nem lehetséges előírni a munkáltató számára a továbbfoglalkoztatásra vonatkozóan, továbbá ebből következően se felmentési időre, se végkielégítés címén nem kell a munkáltatónak fizetnie. Mindennek alapján talán érthető volt levelünk és az azt megelőző számos hasonló nyilatkozatunk. Részeredménynek azért tekintem, mert a javaslat a jelenlegi „csomagból” került ki, de sajnos, arra semmilyen garancia nincs, hogy a következő módosítási körben ne kellene újra végigjárni az e kérdéssről szóló mérkőzést.

Az önkormányzati fenntartású hivatásos zenekarok — véleményem szerint — a magyar zenei élet legmostoháiban kezelt intézményei közé tartoznak. Létezésük és működésük alapvetően a fenntartó önkormány-

zatok jószándékán, kultúrabarátságán, és nem utolsó sorban anyagi lehetőségeiken múlik. Szakszervezetünk évek óta azért küzdött, hogy az ilyen zenekarok költségeihez az állami költségvetés is járuljon hozzá, hiszen ezek az együttesek nem csak a helyi önkormányzat intézményei, hanem a magyar zenei élet fontos bázisai, amelyeknek hatása nemhogy egy-egy város vagy megye, hanem az ország határain túl is folyamatosan jelen van. Ebben a gondolatsorban természetesen hangsúlyosan volt jelen a fővárosi és a vidéki zenekarok bérkülönbségének mérséklésének igénye, különösen azért, mert az 1989-ben végrehajtott jelentősebb béremelés óta ismét jelentős mértékűre nőtt a különbség.

Mindennek figyelembevételével volt rendkívül nagy jelentősége annak, hogy szakszervezetünknek az 1992. évi költségvetésében — számos képviselő és más szakszervezetek közreműködésével és előterjesztésére — sikerült elérnie az önkormányzati fenntartású zenekarok és énekkarok évi nyolcvanmilliós költségvetési támogatását. Amikor levelünket írtuk, még annyi bizonytalanság vette körül az 1995. évi költségvetést, hogy őszintén szólva nemhogy a támogatási összeg növekedésében nem lehetett reálisan bízni, hanem maga a támogatás is — minthogy ez nem egy esetben más területen megtörtént — kikerülhetett volna a javaslatból.

Ehhez képest kell azt értékelni, hogy a támogatás mértéke az 1995. évben nyolcvanról százötvenmillió forintra növekedett, ami lélegzethoz juttathatja az érintett együtteseket és nem utolsó sorban módot ad a munkáltatóknak arra is, hogy a pályázat alapján ebből a forrásból nyert eszközökkel külön is elismerjék a munkavállalók tevékenységét. Lehet, hogy szerénytelennek tűnik, de a mai viszonyok és lehetőségek ismeretében ezt a levelet a sikeres levelek közé sorolom.

Azonban azt is tudom nagyon jól, hogy még számos levelet kell a jövőben megírunk, és még több egyeztető tárgyalást kell lefolytatnunk ahhoz, hogy akár a zenészek bérhelyzetében, akár a zenekarok kiegyensúlyozott és biztonságos működési feltételeiben az előzőekhez hasonló eredményeket könyvelhessünk el.

Gyimesi László
a Magyar Zeneművészek és
Táncművészek Szakszervezetének
főtitkára

Kiegészítő támogatások

A Művelődési és Közoktatási Minisztérium az idei költségvetésről szóló vonatkozó törvény értelmében az önkormányzatok által fenntartott hivatásos zenekarok és énekkarok támogatásának kiegészítésére 150 millió forint értékben írt ki pályázatot.

A kuratórium március 8-án döntött ennek elosztásáról. Tagjai voltak: *Németh Pál* karmester, *Kollár Éva* karnagy, *Csengery Kristóf* zenekritikus (*Magyar Zenei Tanács*); *Popa Péter és Sir László* (*Magyar Szimfonikus Zenekarok Szövetsége*); *Soós András* (*Magyarországi Szimfonikus Zeneszerzők Egyesülete*); *Gyimesi László* (*Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezete*). A *Magyar Zenei Kamarát* *Dubrovay László* képviselte, aki az ülés kezdetén tiltakozását fejezte ki, hogy a kamara csupán egy kuratóriumi tagot delegálha-

tott. Ezen, szerinte diszkriminációs intézkedés miatt tiltakozása jelül a munka megkezdése előtt elhagyta a helyszínt. A kuratórium egyhangú döntése alapján a kiegészítő támogatás a következőképpen került felosztásra: **Debreceni MÁV Filharmonikus Zenekar, Győri Filharmonikus Zenekar, Miskolci Szimfonikus Zenekar, Szegedi Szimfonikus Zenekar, Szombathelyi Szimfonikus Zenekar, Pécsi Szimfonikus Zenekar** — 18.750.000 forint; **Dohnányi Szimfonikus Zenekar** 11 millió forint; **Budapesti Fesztiválzenekar** 7,5 millió forint; **Szolnoki Liszt Ferenc Kamarazenekar** 7 millió forint; **Debreceni Kodály Kórus** 9,5 millió forint; **Szolnoki Bartók Béla Kamarakórus** 2,5 millió forint.

Állami Hangversenyzenekar
1051 Bp., Vörösmarty tér 1.
☎ 11-80-162; 11-76-222/330

BM Duna Szimfonikus Zenekar
1051 Bp., Zrínyi u. 5.
☎ és Fax: 11-72-773
Próba: Bp., X., Kerepesi út 53.
☎ és Fax: 26-30-898

Debreceni MÁV
Filharmonikus Zenekar
4025 Debrecen,
Simonffy u. 1/c.
☎ 06 (52) 412-395

Dohnányi Szimfonikus Zenekar
1221 Bp., Anna u. 15/b.
☎ és Fax: 22-74-021
Próba: 1074 Bp., Rottenbiller u.
16-22.
☎ 32-21-488, Fax: 26-78-667

Győri Filharmonikus
Zenekar
9022 Győr, Liszt F. u. 13.
☎ 06 (96) 312-452

Magyar Állami Operaház
Zenekara
1061 Bp., Andrásy út 22.
☎ 13-12-550

Magyar Rádió és Televízió
Szimfonikus Zenekara
1800 Bp., Bródy Sándor u. 5-7.
☎ 13-87-254; 13-88-253

Magyar Szimfonikus Zenekar
(Postás Zenei Alapítvány)
1135 Bp., Csata u. 8.
☎ 15-34-522; 15-34-239

MÁV Szimfonikus Zenekar
1088 Bp., Múzeum u. 11.
☎ 13-84-085

Miskolci Szimfonikus
Zenekar
3525 Miskolc, Fábán u. 6/a.
☎ 06 (46) 323-494

Pécsi Szimfonikus
Zenekar
7621 Pécs, Kossuth u. 19.
☎ 06 (72) 324-350

Szegedi Szimfonikus
Zenekar
6721 Szeged, Festő u. 6.
☎ 06 (62) 316-927

Szombathelyi Szimfonikus
Zenekar
9700 Szombathely,
Thököly u. 14.
☎ 06 (94) 314-472

Százévesek A GYŐRI FILHARMONIKUSOK

„Többet lépünk fel Bécsben, mint Budapesten...”

Nemrégiben volt százéves a Győri Filharmonikus Zenekar, amelynek jogelődjét a világhírű Hans Richter karmester édesapja, Richter Antal alapította, úgy is, mint a Győri Ének-Zene Egylet tanára. Az ünnepi alkalomból Baross Gábor igazgató-helyettestel a zenekar múltjáról, fenntartójukhoz, az önkormányzathoz fűződő kapcsolatukról és terveikről beszélgettünk.

— Együttesünk megalapításától kezdve, mint reprezentáns művészeti intézmény, részese a város, a megye és az ország zenei életének. A II. világháború után az újjászervezett zenekar nagy fejlődésnek indult. 1968-tól hivatásos művészeti együttesként van bejegyezve. A megalakuláskori harminchattal szemben jelenleg nyolcvan muzsikust foglalkoztatunk. Fő feladatunk a koncertek teljesítése, ami nem kevesebbet, mint évi 100–110 fellépést jelent. Eddig 13 hanglemezünk és CD-nk jelent meg.

◆ Miben mutatkozik meg, hogy a zenekart az önkormányzat tartja fenn?

— Az önkormányzatra mindeddig nem lehet panaszunk; nagyon jó gazdái a zenekarnak. Éppen ezért mindig is igyekeztünk hangsúlyt fektetni arra, hogy minél többet legyen jelen Győr zenei életében. Az elmúlt években kialakult az a szokás, hogy jelesebb ünnepek előtt az alkalomnak megfelelő muzsikát nyújtunk a polgároknak. Már hagyomány az Evangélikus Öregtemplomban tartott karácsonyi és húsvéti hangversenyünk és az öt évvel ezelőtt életre hívott farsangi koncertsorozatunk is.

◆ Azok az önkormányzatok, ahol hivatásos szimfonikus zenekar működik, a minisztériumtól is kapnak támogatást. Önök ezzel a pénzzel is számolhatnak a költségvetésüknél?

— Az idén ez a támogatás majdnem a duplájára emelkedett, amihez mi pályázat útján juthattunk hozzá. Ez az összeg épp úgy rendelkezésünkre áll, mint ha az önkormányzat helyett egyből hozzánk utalnák. Erre az áttételes támogatási mechanizmusra nem értem, miért van szükség, hiszen sokkal egyszerűbb volna a közvetlen támogatás. Ebből a pénzből tudjuk megvenni és megjavítani a hangszereinket. A jövőben pedig egyre inkább ebből a támogatásból kell megoldani a hang-

versenyek rendezését is, vagyis azt, hogy meg tudjunk hívni neves karmestereket és előadókat.

◆ A város vállalkozói mennyiben támogatják önöket?

— Lehet, hogy nem tettünk meg még mindent, ezért csak elvétve fordul elő, hogy egy-egy hangversenyünket valamelyik takarékpénztár, gyár, illetve valamely jelentősebb vállalkozó támogatón.

◆ Mennyire zeneszeretőek a győriek?

— Öt-hatszázra tehető a rendszeresen koncertre járók száma. Ezt nem érzem rossz aránynak; annál is inkább, mivel az alkalmanként hangversenyre járók száma ennek a többszöröse. Fellépéseinken szinte kivétel nélkül telt ház van. A győriek zeneszeretetére jellemző egy pár éve történt eset: amikor mi a Bartók Béla Művelődési Központban muzsikáltunk, és ugyanabban az időpontban a Zenei Műhely Egyesület a Városháza dísztermében koncertezett — mindkettőn telt ház volt...

◆ Milyen a kapcsolatuk a város különböző amatőr együtteseivel?

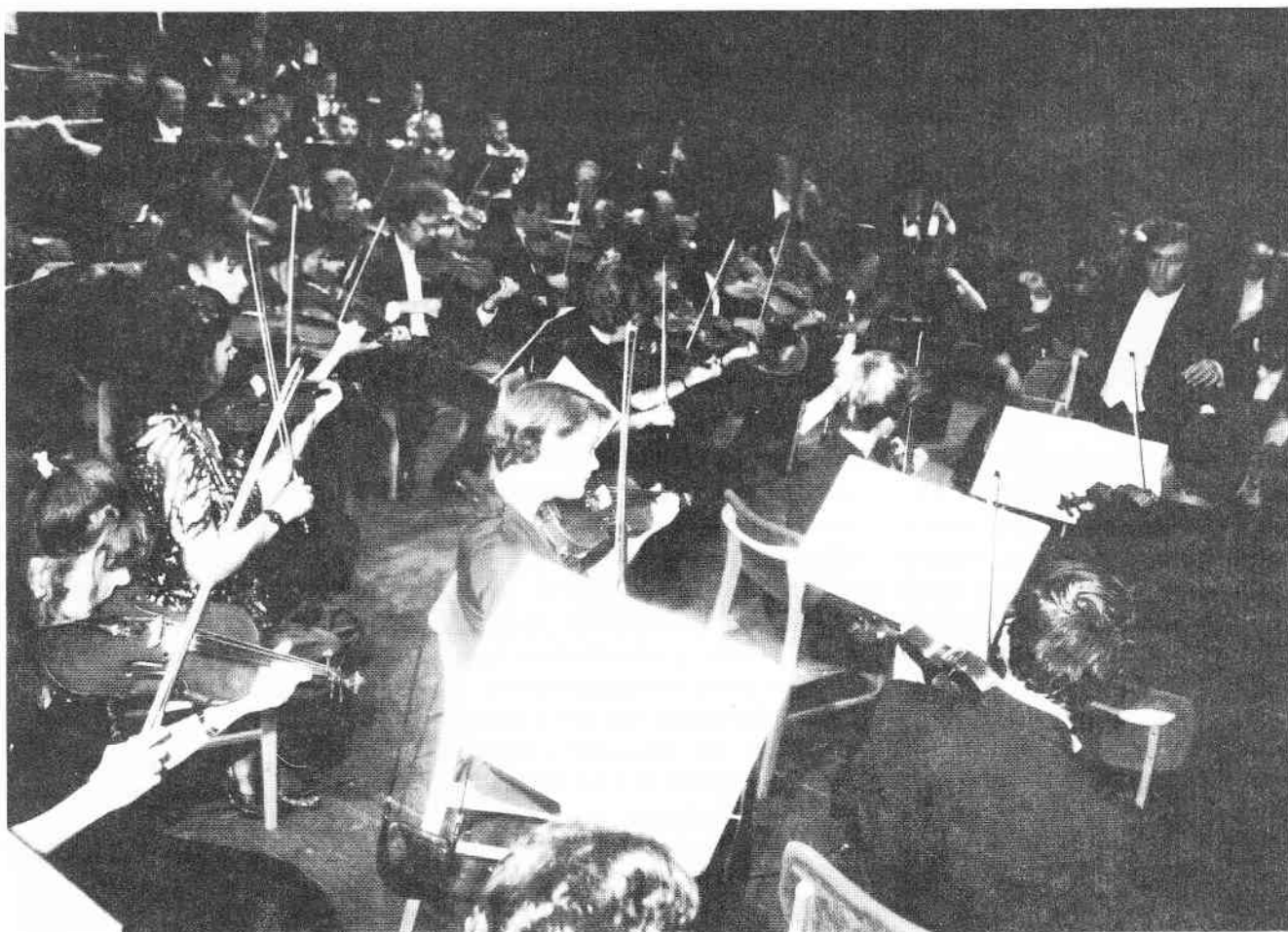
— A próbatermünk minden új kezdeményezésre nyitott. A városban működő különböző zenei egyesületek adják azokat a kamara jellegű koncerteket, amelyekre nekünk már nem jut időnk.

◆ A Győri Balettel közösen jelentették meg a Baksa András által komponált *Monarchia*, *Monarchia* című balett zenéjét...

— Ez a munkánk annyira jól sikerült, hogy a jövőben, annak ellenére, hogy a balettosok nem táncolnak élő zenére, egy előadáson megpróbálkoztunk egy ilyen kompozícióval, nevezetesen: közösen visszük színpadra Carl Orff *Carmina Burana* című művét.

◆ Mennyiben meghatározó, hogy önök az ország egyik legnyugatibb zenekara?

— A fellépések szempontjából óriási előnyt jelent, mivel nagyon sok külhoni lehetőséget kínál. Főként Ausztriában játszunk rendszeresen. Nagy szerencsének tartom azt is, hogy második éve részt vehetünk a Wiener Oper Theater rendezte operabemutatókon. Tavaly Ligeti György *A nagy halál* című művét, most pedig Krzysztof Penderecki lengyel zeneszerző *Loudoni ör-*

dög című operáját mutatjuk be. Ezenkívül rendszeresen részt veszünk a doborjáni Liszt Ferenc Társaság és a németkeresztúri Goldmark Társaság rendezvényein.

◆ **Meglepő módon ön, más vidéki kollégáival ellentétben, a vidékiség kellemesebb, és nem hátrányosabb oldalát festi le...**

— Azt, hogy az ország zenei-kulturális élete főváros-központú, én abszurd helyzetnek tartom. Mi többet lépünk fel Bécsben, mint Budapesten. Ez természetesen nem jó, hiszen az ilyen szintű vidéki zenekaroknak, mint a győri, sokkal erőteljesebben benne kellene lenniük a hazai komolyzenei élet vérkeringésében. Régebben voltak próbálkozások különböző fesztiválok rendezésére, azonban ezek mára — főként az anyagiak hiánya miatt — elhaltak; pedig óriási szükség lenne rájuk. Azt mindenképpen példaértékűnek tartom, hogy az alig száz kilométerre található Szombathellyel szintén nagyon jó, rendszeres a kapcsolatunk.

◆ **A Kanadában élő Sándor János karmester győri távozásáról különböző hírek kaptak szárnyra...**

— Nem tudom, mi alapjuk van ezeknek a híreknek. Sándor János távozásának nagyon egyszerű okai voltak. Először is lejárt a szerződése, s a kiírt pályázatra nem pályázott. Ezenkívül öt családja is Kanadához köti, ahol azóta is él. Egyébként távozása óta is gyakran visszatérő vendégkarmestere zenekarunknak.

◆ **Kikből kerültek ki, illetve kerülnek ki ma a zenekar tagjai?**

— Az együttes mindig is vonzotta magához a városban dolgozó zenetanárokat, konzervatóriumi és főiskolai hallgatókat. Tagjaink többsége ma is, más vidéki nagyvárosokhoz hasonlóan, a helyi zeneművészeti főiskola tanárképző tagozatáról kerülnek ki. A fővárosból csupán elvétve jönnek hozzánk.

◆ **Milyen előadásokkal, bemutatókkal készülnek az idei Gőri Nyár rendezvényére?**

— A balettel együtt tartandó közös produkción kívül egy egészen más jellegű különlegességre is számíthat a közönség. Nyugaton már ismert, idehaza viszont még szokatlan, hogy egy dzsesszegyüttes és egy szimfonikus zenekar közös koncertet ad. A rendezvény-sorozaton mi a budapesti (de győri kötődésű) Tea együttesrel — nemrégiben kapta meg az év legjobb együttesének járó eMeRTon díjat — közösen egy ilyen hangverseny megrendezésére készülünk. Már ötödik éve hagyomány, hogy ünnepi koncertet adunk a város védőszentje, Szent László tiszteletére. Ezenkívül a múzeum udvarán egy kamara jellegű Mozart-szerenáddest rendezünk. Ennek külön érdekessége lesz, hogy a zenekar korábbi koncertmesterei, Metzker Károly és Palagi János is fellépnek rajta.

(—ami)

Az 1908-ban életre hívott Postás Szimfonikusok életében a közeljövőben jelentős változások lesznek, ugyanis a zenekar az angyalföldi Csata utcai próbateremből a ferencvárosi Páva utcába költözik. Ez alkalmából beszélgettünk Medveczky Ádám művészeti vezetővel az együttes múltjáról és jövőbeni terveiről.

A klasszikus repertoár a fő

Új próbateremben A POSTÁSOK

— Az egykori Postás Zenekar műkedvelők társulataként alakult meg, majd hosszú évtizedek alatt vált jólképzett muzikusok hivatásos együttesévé. A ma Magyar Szimfonikus Zenekar nevet viselő együttest eddig Postás Zenekar, Magyar Postás Egyetel Zenekara, Postás Szimfonikus Zenekar és Magyar Posta Szimfonikus Zenekara néven jegyezték. A közönség és a szakma tudatában még ma is, és feltehetően még hosszú ideig a régi Postás Szimfonikusok néven fog élni.

■ **Az elmúlt években a Posta három önálló céggé alakult át. Ki ma az együttes valódi fenntartója?**

— Fenntartásunkat a Magyar Távközlési Részvénytársaság vállalta. Eddig csak jól lehet mondani rájuk, s úgy érezzük, hogy szívügyüknek tekintik a zenekar sorsát. Jobbat, mint azt, hogy biztosítva érezzék működésüket, aligha lehetne kívánni bármely szimfonikus zenekarnak.

■ **Az új fenntartó miatt elképzelhető-e az újabb névváltozás?**

— Nem hinném, hogy erre szükség lenne, mivel az együttes neve ma már fogalom.

■ **A színpadi megjelenésben sem várhatók változások?**

— Erre is azt kell válaszolnom, hogy nem. Nekünk az az elsődleges célunk, hogy a zenei színvonalat emeljük a legmagasabb fokra.

■ **Milyen korszakokra lehetne osztani a zenekar életét?**

— A hőskorszakban, vagyis megalakulásunkkor elsősorban szórakoztató hangversenyek, operett, szimfonikus könnyű zene, opera és csupán elvétve egy-két szimfonikus hangverseny jellemezte tevékenységünket. Később egyre jobban a szimfonikus koncertekre helyeződött a hangsúly, s ma már kizárólagosan ezt a műfajt műveljük. Ha időrendben kellene felosztani, akkor az első korszak a megalakulás éveire, a második a két világháború közötti időszakra tehető, a harmadik pedig 1945-től egészen a közelmúltig tartott. A legújabb korszakunk kezdete pedig onnan számítható, amikor átvett bennünket a MATÁV.

■ **Önökről elmondható, hogy nem szükkölködnek fellépésekben...**

— Hangversenyeink mintegy tíz éve kialakult, hagyományos rend szerint zajlanak. Minden esztendőben tíz koncertből álló bérleti koncert képezi működésünk gerincét. A Zeneakadémia nagytermében megrendezett hangversenyeink közönsége hűséges hozzánk, a bérleteink már elővételben elfogynak. Az akadémiai fellépések mellett szintén nagy népszerűségnek örvend a Pesti Vigadó nagytermében megrendezendő évi hat önálló koncertünk. A Nemzeti Filharmónia felkérésére évente mintegy tizenöt alkalommal játszunk ifjúsági hangversenyeket is. Népszerűek még nyári Benczúr-kerti koncertjeink is, ahol a szokásos szimfonikus repertoár mellett opera, operett és musical is szerepel műsorunkon. A hazai szerepléseken kívül rend-

szeresen fellépünk külföldön is. Ezek közül csupán a legjelentősebb helyszíneket említve, játszottunk a salzburgi Festspielhausban, a veronai Arenában, a bécsi és a berlini Konzerthausban. Reménykedünk benne, hogy az elmúlt évekhez hasonlóan az idén is részt vehetünk egy több hónapos európai operaturnén.

■ **Koncertjeikre gyakorta hívnak meg vendégkarmestereket és szólistákat?**

— Bérleti koncertjeinknek mintegy felét én vezényelem, a másik felét pedig hazai és külföldi meghívott karmesterek. A teljesség igénye nélkül csupán egy-két nevet említenék azok közül, akik eddig a zenekart dirigálták: Lukács Ervin, Kovács János, Ligeti András, Ondrej Lénárd, Vladimír Ponykin, Paul Robinson. A meghívott szólisták közül pedig Jandó Jenőt, Adorján Andrást, a Würtzler Arisztid vezette New York-i Hárfagyüttest, a Studio-Chor Berlint, Galina Danyilovát és Anette Panke Marguerre-t említeném.

■ **A zenekar egyik jelentős tevékenysége még, hogy a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola karmesterképző tanszakán tanuló növendékeknek lehetőséget biztosít a zenekari gyakorlat elsajátítására.**

— Évente, mintegy húsz alkalommal dolgozhatnak velünk tanáraik irányításával az ifjú karnagyok. Ezenkívül, ha időnk engedi, vizsga- és diplomahangversenyeken is közreműködünk.

■ **A hazai szimfonikusok közül a tagok életkorát tekintve a**

Postás az egyik legfiatalabb zenekar...

— Zenekarunk átlagéletkora 35 év körül van. Büszkék vagyunk erre, hiszen nagyon sok olyan fiatal zenekari művészt sikerült kinevelnünk, akik ma már az ország legnevesebb együtteseiben játszanak.

■ **Az alacsony átlagéletkor egyfajta nagyobb mozgást is feltételez a zenekarnál?**

— A mozgás kétfajta lehet. Vagy más zenekarhoz szerződik valaki, vagy nyugdíjba vonul valamelyik zenésztársunk. Ez annyiban jelent nehézséget, hogy az új tagok miatt több próbára van szükségünk.

■ **Egyre gyakrabban hallani, hogy a komolyzenét művelő muzikusoknak egzisztenciális, anyagi gondjaik vannak...**

— Ez nem csupán ebben a mű-

vészeti ágban dolgozókra jellemző, hanem az egész művésztársadalomra. A mi tagjaink többsége is tanítást, illetve akinek lehetősége adódik, kiegészítést vállal más zenekaroknál.

■ **Egyes vélemények szerint Magyarországon páratlanul sok a tisztviselői zenekar...**

— Ezt elsősorban előnyös véleménynek tartom rólunk, mivel ezzel azt is elismerik, hogy fejlett zenekultúrával rendelkezünk. Másrészt ez jó azért is, mivel ezek a zenekarok anyagilag függetlenek lehetnek a minisztériumtól. Ha egy jól működő vállalat van a háttérben, akkor elmondható, hogy a művészet és a társadalom ilyesfajta működéssel jobban tudja erősíteni egymást.

■ **Mennyiben változtat a zenekar életén az, hogy új próbaterebbe költözik?**

— A Páva utcai terem akusztikailag sokkal jobb, mint a mosta-

ni. Ezenkívül jobbak lesznek a munkakörülmények, például több és korszerűbb öltözője lesz a művészeknek.

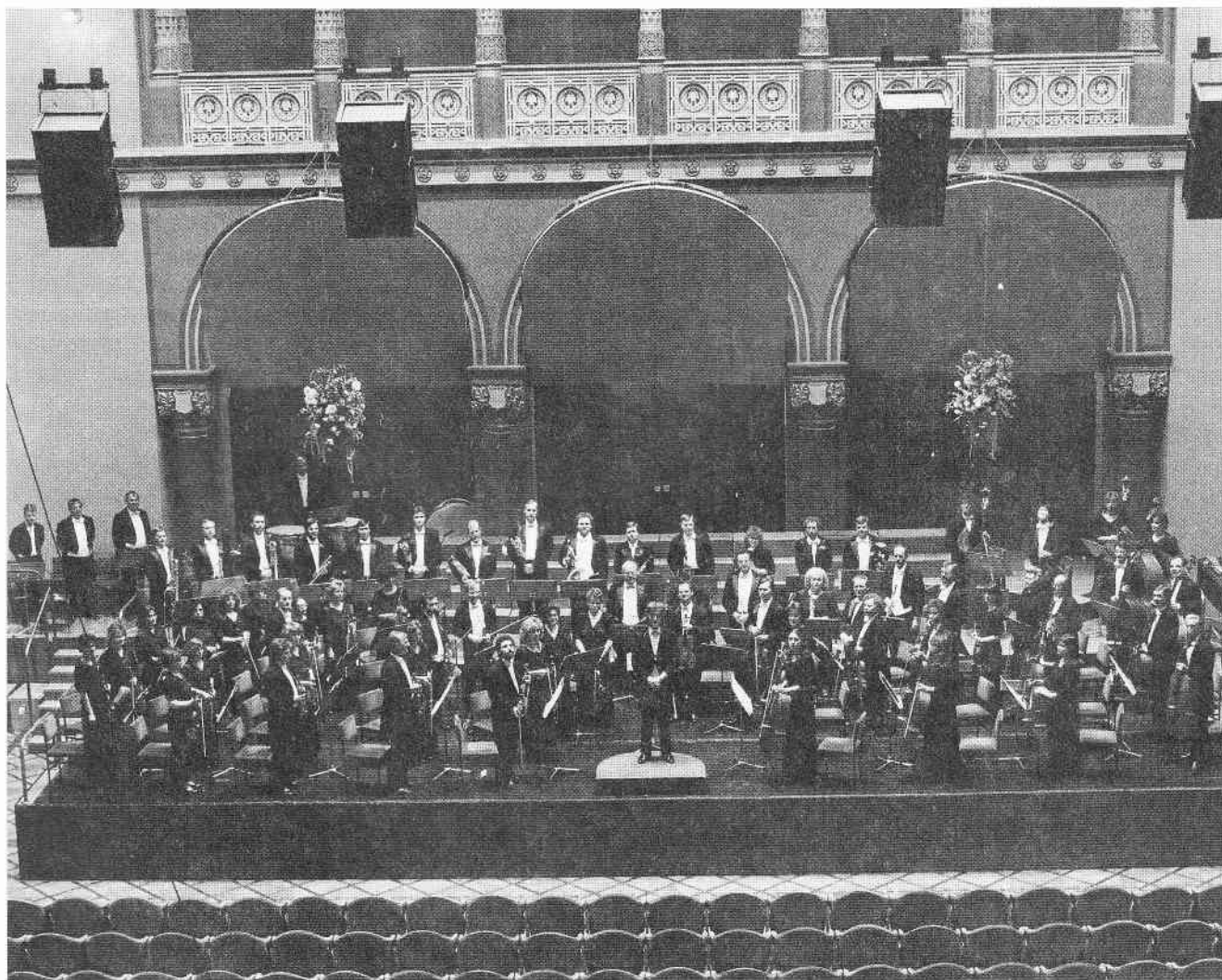
■ **Várható-e a jövőben hazai és külföldi kortárs zeneszerzők műveinek a bemutatása?**

— Csak nagyon ritkán vállalkozunk kortárs zeneszerzők műveinek bemutatására. Egyrészt annyira sok a tennivalónk a klasszikus repertoárunk színvonalának javítása kapcsán, hogy nem jut időnk a kifejezetten ismeretlen csemegék színrevitelére. Másrészt pedig a közönség megtartása érdekében nagyon fontos, hogy az igazán közönségcentrikus, népszerű műveket játsszuk.

P. G.

Képünkön a Postás Szimfonikusok próbálnak.

Fotó: Felvégi Andrea

„A szerződés kötés előtt referenciákat kell kérni” Kovács Géza a „hoppon maradt” zenekarokról és a tisztességes impresszáriókról

Négy éve alakult meg a Magyarországi Művészeti Ügynökségek Szövetsége, azzal a céllal, hogy a művészek impresszálása terén „rendet teremtsen”. Kovács Gézát, a szövetség etikai bizottságának elnökét többek között munkájuk nehézségeiről kérdeztük.

□ Hogyan és miért jött létre a szervezet, s annak etikai bizottsága?

— 1989–90-ig gyakorlatilag egyetlen magyar művészkezelő ügynökség létezett az országban, ez az Interkoncert volt. Ez az akkori társadalmi-politikai berendezkedésnek tökéletesen megfelelt, kedvére volt annak a monolitikus irányításnak, amely aztán az előző évtized végére felbomlott. Ennek következtében 1991 elejére a cégbíróság, illetve a minisztérium tájékoztatása szerint — mint kiderült — 64 olyan intézmény jött létre, amely magyar művészek „exportjával” és külföldiek „importjával”, vagyis művészkezeléssel foglalkozott.

□ Ezek a cégek csak zenészekkel, énekesekkel foglalkoztak?

— A kérdés teljesen jogos, hiszen az egész szakma totális törvényi szabályozatlanságáról tanúskodik minden. Elvileg minden művészeti ág művészt, termékét forgalmazhatják művészeti ügynökségek, ami azért is érdekes, mert a törvénykezés a „művészkezelés” szó alá sorol mindent, aminek persze az lett a következménye, hogy az a „zavaros”, amely ezen a területen is kialakult, kitermelte a „zavarosban halászókat” is. Volt jónéhány abszolút profi, akik az Interkoncert köpönyegéből bújtak ki, ők voltak az első honfoglalók, akik magánemberként kezdték lefedni a piacot, természetesen magukkal vitték az interkoncertes tapasztalataikat és a magyar művészeket is. Eléggé kaotikus állapotok kezdtek eluralkodni, a szakma egyre többet találkozott belöldön és külföldön is „konjunkció-lovagokkal”, akik a piaci terület morálját lezüllesztették. *Tehát szakmai és piacvédelmi okai voltak annak, hogy a szövetség megalakult.* Kiderült, hogy a hatvannégy bejegyzett ügynökségből mintegy húsz foglalkozik rendszeresen közvetítéssel. Elsősorban persze az ún. könnyű műfajban dolgozók találkoztak mindennap ezekkel az anomáliákkal, de a komolyzenével foglalkozó zenészek is meglehetősen sok gondtal találkoztak.

□ Milyen jellegű problémák ezek?

— Elsősorban etikai jellegűek. Vannak ügynökségek, amelyek ún. exkluzív (kizárólagos) szerződéssel kötnek magukhoz művészeket. Ez azt jelenti, hogy a megállapodás szerint kizárólag a megbízott ügynökség tárgyalhat a művész nevében, amiért megfelelő jutalé-

kot kap. Ennek fejében az ügynökség gondoskodik arról, hogy a művész megfelelő szinten és gyakorisággal legyen foglalkoztatva. A „feketeügynökök” viszont az olykor ingatag művészeket lecsapták egy-egy ügynökség kezéről, egy pillanatra tűnő üzlet reményében. A Magyarországi Művészeti Ügynökségek Szövetségét az a mintegy húsz ügynökség alakította meg, amelyik eldöntötte: a piacot letisztítja, s minden eszközzel igyekszik az azonos esély elvét megteremtve és megőrizve megakadályozni azoknak a „partizánoknak” a munkáját, akik rengeteget rontanak a magyar művészeti piacon. Ugyanis áron alul adnak el embereket, ezáltal rontják Magyarország művészi imázsát is. A szövetség a Fővárosi Bíróság által bejegyzett szervezet, amelynek sok egyéb mellett van egy etikai bizottsága is, amelynek újra elnökévé választottak.

□ Milyen jogai, lehetőségei vannak a szövetségnek, illetve ezen belül az etikai bizottságnak? Hogyan tudják elérni a kitűzött célt, a piac „megtisztítását”, az egyenlő esélyek megteremtését?

— A magyar törvénykezés következményeként meglehetősen szűkösek a lehetőségeink. Kamarai törvény híján a szakmai érdekképviselet rendkívül nehézkesen működik. Amíg az orvosoknak, jogászoknak van kamarájuk, feltételeket szabhatnak, hogy ki üzheti a szakmát, addig például a művészeti ügynökségeknek nincs semmiféle olyan törvény által korlátozott feltételrendszer, amely elősegítené a piac „megtisztítását”. Ezért meglehetősen furcsa helyzet alakult ki: mi a különböző európai országok művészeti ügynökségeivel analóg módon alakítottuk meg a saját szövetségünket, illetve tagjaink lettünk az Európai Művészeti Ügynökségek Szövetségének, ugyanakkor a jogi lehetőségeink — a többi országtól eltérően — nincsenek meg.

□ Jó lenne, ha példával illusztrálná, milyen jogai vannak mondjuk a Németországban működő szövetségnek!

— Németországban majdhogynem „kihalásos” állapotban van az ügynökségek létrehozása. Kontingenseket állapított meg annak idején a Bundestag, törvényben szabályozza a művészeti ügynökségek munkáját. Ez nem azt jelenti, hogy a piacot korlátozza, hanem a piaccal foglalkozó cégek működését szabályozza. *Magyarországon semmiféle jogi szabályozás nincs e kérdésben, s a szövetségünk etikai kódexe is kizárólag a tagokra vonatkozik.* Ez annyit jelent a nemzetközi porondon, hogy a szövetség tagjainak joga van minden partnerének tudomására hozni, hogy ő tagja a szövetségnek, amely európai normák szerint szerveződik, s elfogadja annak etikai normáit. *Ez egyfajta rangot jelent, s bizalmat ébreszt a külföldi partnerben.*

□ Gondolom, fordítva is működik a dolog; vagyis az önök szövetsége is gyűjt információkat a külföldi ügynökségekről...

— Pontosan így van, a munkához ez is hozzátartozik. Vannak országok — például Olaszország — ahol szabályos *feketelisták* vannak, amelyre pénzügyileg, ritkábban művészeti okokból megbízhatatlan ügynökségek kerülnek fel. Ugyanez nálunk is működik, egyelőre informális módon: a szövetség tagjai személyes találkozóknál elmondják, éppen kivel tárgyalnak, kétségeik vannak a másik fél szándékát illetően, mi ekkor információkat gyűjtünk az adott ügynökségről.

□ Ha jól értelmezem, a szövetség elsősorban megelőzni tudja az esetleges konfliktusokat...

— Mi egyet tudunk tenni ebben az esetben. Ha tudomásunkra jut, hogy mi történt, az illető ország ügynöki szövetségével közöljük a tényt, s akkor ők a saját etikai kódexük szerint eljárnak. A mi megszorítási lehetőségeink meglehetősen szűkösek: ha a magyarországi szövetség valamelyik tagja követ el hibát, figyelmeztetésben részesíthetjük, felfüggeszthetjük a tagságát, vagy kizárjuk a szövetségből. Ha pedig egy külföldi cég érdeklődik, mi tényként közöljük.

□ Történt-e a megalakulás óta fegyelmi eljárás, esetleg kizárás?

— Szerencsére nem, mivel a magyar ügynökségek munkájában az elmúlt három esztendőben tudomásom szerint nem volt olyan etikai vétség, amely etikai eljárás kezdeményezését vonta volna maga után. Ez persze nem jelenti azt, hogy nem voltak etikátlan pillanatok az ügynökségek tevékenységében, de a legfontosabb, hogy hozzánk ezek az információk eljussanak.

□ Tudnak külföldön az önök szövetségéről?

— Természetesen jegyeznek minket. Szövetségünk rendszeres kapcsolatot tart az európai, illetve a különböző nemzeti szövetségekkel. Van egy laza szervezett-ségű világszövetség: ennek a munkájában is részt vettünk, persze nem a saját költségünkön, hiszen mi nagyon szűkös anyagi keretek között dolgozunk. Egyébként mindannyiunk piaci érdeke, hogy jól informáltak legyünk más országok művészeti ügyintézéséről, a törvényekről, devizahatósági rendelkezésekről. Mert mindenütt feltűnnek olyan konjunktúra-lovagok, akik hirtelen akarnak meggazdagodni, vagy feketén üzletelnek.

□ Tudna konkrét példát mondani erre?

— Előfordulhat, hogy egy-egy művész a hivatalosan megállapított gázsiján alul vállal el egy fellépést, mert éppen van egy szabad estéje, hétvégéje. Ezzel rontja a saját exkluzivitását, s ami a legkínosabb: ha híre megy a dolognak, az anyaügynökség már nem fogja tudni kiközvetíteni az eredeti gázsíért. A művész előbb-utóbb *ellehetetlenül* a piacon.

□ Nem biztos, hogy erről csak a művészek tehetnek, hiszen a megélhetésük Magyarországon általában nem biztosított...

— Ez valóban így van. A világsztárok mellett nagyon sok kitűnő művész van, de a magyar zenei piac még annyira nem stabil és nem fizetőképes, hogy a művészek visszautasíthassák az előnytelen külföldi ajánlatokat. Ezért kénytelenek belemenni olykor méltatlan helyzetekbe.

□ Az elmúlt három évben tárgyalt-e a bizottság ügyeket?

— Olyan ügyek nem voltak, amelyről jegyzőkönyvet kellett volna készíteni, írásos feljelentés sem érkezett hozzánk, de *több alkalommal békebírói szerepre kényszerültem*. Volt olyan, hogy egy ügynökség szólt nekem: úgy látják, hogy a művészüket el akarja csábítani egy másik ügynökség. Az ilyen eseteket tapintattal és diplomatikusan igyekszem megoldani, a félreértést minden esetben sikerül tisztázni. Még a bizottság megalakulásának idején keresett meg az Erkel Ferenc Kamarazenekar vezetője, aki elpanaszolta, hogy megállapodott egy magyar ügynökséggel, amely szerződtette egy olaszországi útra, és az indulás előtti napon az ügynökség lemondta a turnét. Sikerült kideríteni, kiről is van szó, aki egyébként gyorsan eltűnt a szakmából, miután csinált néhány botrányt.

□ Hogyan lehet kivédeni az ilyen eseteket?

— A szerződésben rögzíteni kell, hogy ki kit szerződtet. Ilyenkor felmerül a kérdés, hogy a szerződtető félről van-e referenciája az illető művésznek, vagy csoportnak, zenekarnak. Sok a kókler és a szélhámos a művészközvetítő szakmában, főleg Kelet-Európában, mert az olcsó, de minőségi munkaerőt keresik. *Ha ismeretlen céggel akarnak szerződést kötni, célszerű felkeresni minket, hogy ismerjük-e őket, tudunk-e róluk információkat*. Egyébként ebben az esetben nem számít illetlenségnek, ha a tárgyalás során a művész rákérdez az ügynökség referenciáira, kiket utaztattak eddig Magyarországon. Ezeket az információkat pedig érdemes ellenőrizni. Mindig jobb az a néhány feszélyezett pillanat, mint utána ott állni valamelyik európai országban pénz nélkül.

□ Gondolom, sok ilyen történetet ismer...

— A mi zenekarunkat, a MÁV Szimfonikusokat is többször hozták kellemetlen helyzetbe. Még korábban történt: az nyolcvanas években a zenekar állandó szereplője volt az assisi fesztiválnak, az anyagi feltételek viszont évről évre romlottak. Egyre rosszabb lett az elhelyezés, csökkent aapidíj. 1989-ben a zenekar — miután az utolsó koncert előtt sem fizették ki a zenekart — sztrájkolt. A zenészek megjelentek ugyan a színpadon, de a közönség legnagyobb megrökönyödésére nem játszottak. Ennek ellenére sajnos a pénz egy részét így sem kapta meg a zenekar. Gondoltunk arra, hogy pert indítunk, de aztán rájöttünk, hogy képtelenek lennének megelőlegezni a perköltséget, még ha a végén nyernénk is...

↳ Őszy-Tóth Gábor

Impresszálás
— ma

Félúton

Nem gyors meggazdagodás

— Az utóbbi időben úgy érzékelem, hogy itthon a művészek egy része szeret a saját nevében eljárni — mondja Zimányi Zsófia, a Pentaton Művész- és Koncertszervező Kft. ügyvezetője. — Én ezt az átmenetet mulandó gyerekbetegségnek tartom. Rá fognak jönni, hogy nekik is jobb, ha egy, e területen járatos szakember intézi az ügyeiket. Azt tapasztaljuk ugyanis, hogy a művészek nagyon gyakran olcsóbban adják el magukat, mint azt egy ügynökség tenné, s ezzel a többiek lehetőségeit is rontják.

■ Milyen az impresszálás helyzete ma Magyarországon?

— 1990-ben alakult meg a Magyarországi Művészeti Ügynökségek Szövetsége. Tizenhárom tagja van. Gyakorlatilag akik főfoglalkozásszerűen ezt a tevékenységet űzik, azok benne vannak ebben. Nemcsak magánügynökségek, hiszen tagok olyan zenekarok is, akik a saját maguk menedzselését végzik, mint például a MÁV Szimfonikus Zenekar. Elmondható, hogy jól ismerjük egymást, hiszen csaknem valamennyien az Interkoncertnél dolgoztunk előzőleg. Rendszeresen találkozunk, ki tudjuk cserélni az információinkat. A szövetség tagja a Zenekari Tanácsnak, így a zenei élet mozgásait is érzékeljük.

■ Van-e utánpótlás?

— Természetesen. Volt a Zeneakadémián egy menedzserképző szak, hangszer mellett lehetett fel-

Ismert, hogy Nyugaton a művészek, a művészeti együttesek nem maguk foglalkoznak turnéik, fellépéseik megszervezésével. Erre specializálódott ügynökségeket bíznak meg, melyek szerződéseket szereznek nekik, s bizonyos jutalékért átvállalják az adminisztrációs és technikai teendők elvégzését. Hazánkban a rendszerváltásig nem létezett ilyen tevékenységi forma, illetve, hasonlóan másokhoz, ez is állami monopólium volt. Művészeink külföldi szerepléseit az Interkoncert bonyolította. 1989-től alakultak / alakulnak művészeti menedzseléssel foglalkozó társaságok. Összeállításunkkal a honi impresszálás jelenlegi helyzetét igyekszünk feltérképezni.

venni, ahol én is tanítottam. Azok a tanulók tavaly végeztek, gondolom, sokan már el is helyezkedtek közülük, és lesznek olyanok is, akik céget alapítanak majd. Várható tehát, hogy újabb emberek, ügynökségek jelentkeznek.

■ Milyen ez a tevékenység? Mit csinál egy művészeti menedzser?

— Én az említett kurzuson elmondtam a hallgatónak, hogy az impresszálás nem az a foglalkozás, amellyel rövid időn belül meg lehetne gazdagodni. Nagyon sok munkába kerül, mire sikerül egy-egy szerződést tető alá hozni. Folyamatosan ápolni kell a kapcsolatot a partnerekkel, naprakésznek kell lenni. Tudni: hol, mire van igény. S ha egy szerződés realizálódott, akkor intézni az azzal kapcsolatos ügyeket.

■ Ha jól tudom, a Pentaton Kft. volt az első magánügynökség...

— Igen. 1989-ben alakítottuk meg öten: Gulyás Dénes, Kincses Veronika, Kovács Kolos, Polgár László és jómagam. Miután én az Interkoncertnél opera- és balettügyekkel foglalkoztam, az ügynökségnek is ez a fő profilja. Operaénekeseket közvetítünk külföldi szerepekre, ez alkotja működésünk alapját. Emellett persze mást is csinálunk.

1990-ben létrehoztuk a Pentaton Alapítványt, melynek célja a fiatal művészek támogatása. Ekkor kezdtünk el önállóan koncerteket szervezni.

1992-ben a Tavaszi Fesztiválon színpadra állítottuk Rossini *A selyemlétra* című, Magyarországon eddig ismeretlen művét.

Először mi rendeztük meg a Nemzetközi Pavarotti Verseny közép-európai elődöntőjét, melynek eredményeképpen nyolc fiatal magyar énekes vett részt 1992 őszén Philadelphiában a verseny döntőjén, s közülük egy nyert.

1993 tavaszán pályázaton nyertük el az az évi Budapesti Búcsú rendezési jogát. Tizenkét helyszínen mintegy 50 programot szerveztünk. A rendezvény igen nagy szakmai és közönségsikert hozott ügynökségünknek, s ennek alapján megkaptuk a rendezés jogát 1994-re és 1995-re is.

A '94-es év kiemelkedő eseménye volt az alapítvány által létrehozott mai magyar opera ősbemutatója az őszi fesztiválon.

■ Foglalkoznak-e zenekarok impresszálásával?

— Mint említettem, cégünknek nem ez a fő profilja, ugyanakkor el sem zárkózunk előle. Szerveztünk már turnét a Rádiózenekarnak, s produkcióinkhoz rendszeresen szerződöttünk zenekarokat. Jelenleg is van nálam zenekari érdeklődés.

■ Miben különbözik ez mondjuk az énekesek menedzselésétől?

— Maga a munka nem sokban. Ugyanazokat a dolgokat kell elintézni mindkét esetben. Különbség például, hogy egy zenekarnak egyetlen egy fellépésre nem érdemes kiutaznia, így nekik eleve többet szervezünk.

■ Mit intéznek Önök és mit a művészek?

— Annak idején az Interkoncertnél mi bonyolítottunk mindent, akkor még az útlevel- és vízumkérelmet, a repülőjegy-vételt és a szálloda-

foglalást is. Mivel ezt szoktuk meg, ügynökségünk ma is teljeskörűen intézi ezeket a dolgokat, kivéve, ha a művész máshogyan akarja.

Sajátos szempontok szerint

A Fesztiválzenekar programmenedzserét, Gedényi Ildikót arról kérdezem, náluk hogyan történik az impresszálas.

— A zenekar megalakulása óta sajátos szempontokat érvényesít programjainak kialakításában, s ezek alapvetően meghatározzák az impresszálas munkát is.

■ Mik ezek a szempontok?

— Nem törekszünk arra, hogy turnéink hetekig tartsanak, és minél több kisvárosban lépünk fel. Célunk az, hogy az együttes presztízhelyeken, neves koncerttermekben, jelentős fesztiválok adjon hangversenyeket.

Ugyancsak nagyon szeretjük az úgynevezett rezidens rendezvényeket. Ez azt jelenti, hogy a zenekar négy-öt napig tartózkodik egy helyen, különböző programokat ad annak az eseménysorozatnak vagy időszaknak az állandó házizenekaraként. Így szerepeltünk tavaly nyáron a Hollywood Bowlban. Törekszünk arra, hogy a normál mindennapok városról városra való utazását ilyen programokkal színesítsük.

Minden új kezdeményezésre nyitottak vagyunk. Érdekelnek bennünket speciális vállalkozások is. Például két alkalommal Athénben, egy gyönyörű, új koncertteremben, rendes színházi operaelőadásokon működtünk közre.

■ Kikkel, milyen ügynökségekkel dolgoznak együtt?

— A Fesztiválzenekar magyarországi ügynökségek szolgáltatásait nem veszi igénybe. Külföldön is csak olyanokkal dolgozunk, akiknek a munkája színvonalas, megfelelő kapcsolatokkal rendel-

kezik és a szakmában nagy nevük van. Ilyen minden országban néhány működik.

■ Konkrétan hogyan funkcionál ez? Az ügynökségek, az események rendezői keresik meg a zenekart vagy Önök is kezdeményeznek fellépéseket?

— Mindkét eset előfordul. Legutóbb például Bartók halálának ötvenedik évfordulója alkalmából összeállított projekttel kerestük meg partnereinket, s felajánlottuk nekik ezt a három részből álló koncertsorozatot. Ezt az ötletet elfogadták azok, akik anyagilag megvalósíthatónak tartották és be tudták iktatni programjukba. A műsor egészével fellépünk Budapesten, Kölnben, Párizsban és Brüsszelben. Voltak olyan helyek, ahol bizonyos okokból nem tartottak igényt mindhárom koncertre. A zenekar nagyon rugalmas, azokat sem utasította el, akiknek csak egy hangverseny kellett. Így szereplünk majd Pozsonyban, Frankfurtban és New Yorkban, a Carnegie Hallban.

■ Egy-egy turné milyen impresszáriói háttér munkát igényel?

— Én intézem az összes dolgot: a repülőjegy-vásárlást, a vámolást, kamionbérletet, a személyi- és hangszerbiztosítást, stb. Külföldi útjainkat szeretjük haszonnal lebonyolítani, de természetesen vannak olyan esetek, amikor erre nincsen mód. Például egyetlen hangversenyre az Egyesült Államokba utazni, az elég költséges, nem jár anyagi nyereséggel. Ilyen esetekben szponzort kell találni a turné támogatására. Ezt a munkát a zenekarnál külön szponzormenedzser végzi.

■ A Fesztiválzenekar eddig nem volt tagja a Magyar Szimfonikus Zenekarok Szövetségének, most azonban belépnek. Miért?

— Ez a szövetség még azelőtt alakult, hogy a Fesztiválzenekar állandó lett volna, és úgy tudom, volt egy olyan kikötés, hogy csak állandó és költségvetési formában működő együttesek lehetnek tagok. Időközben mi is állandó zenekarrá váltunk, így megkerestük a szövetséget. Popa Péter nagy szeretettel fogadott bennünket.

Van még mit tanulni

Gergely Mária a Gergely Arts vezetője. E társaság végzi, többek között, az Állami Hangversenyzenekar és a Liszt Ferenc Kamarazenekar impresszálasát.

— Ehhez a szakmához, függetlenül attól, hogy milyen műfajban dolgozunk, két alapfeltétel szükséges: egyik az „áru”, a másik a partnerkapcsolat. Ezeket kell összehozni, úgy hogy a megfelelő rangú művésznek a megfelelő partnert megtaláljuk.

■ Ez egyirányú tevékenység, azaz csak magyarországi művészeket közvetítenek külföldre, vagy fordítva is elképzelhető?

— A kapcsolat kétoldalú. Természetesen, ha mi itthoni fellépést tudunk szervezni, meg tudjuk venni a partnereink által közvetített művészeket, együtteseket, akkor sokkal szívesebben vásárolnak tőlünk is. Nem hiszem, hogy különösképpen magyaráznom kellene, hogy a mai magyar gazdasági helyzet, főleg nagy együttesek vonatkozásában — ha csak egy szponzort nem sikerül találni — külföldi együttesek meghívását gyakorlatilag lehetetlenné teszi. Fentiekből következik, hogy tevékenységünk nyolcvan százaléka export.

■ Olvasva azon művészek listáját, akiknek a közvetítésével foglalkoznak, igen nagy neveket látok. Elég talán, ha a zenekarok közül az ÁHZ-t vagy a Liszt Ferenc Kamarazenekart említem...

— Ebben a munkában a legfontosabb követelmény a minőség. Nagyon nagy a külföldi megmérettetés, a konkurrencia, tehát csak kiváló

színvonalú művészt vagy együttest szabad külföldi piacra küldeni, akik állják a konkurenciárcot. Ha ugyanis a színvonal nem megfelelő, sokat ártunk a művésznak és a saját reputációnak is.

■ **Mi történik, ha egy fiatal, viszonylag ismeretlen művész vagy együttes keresi meg Önöket?**

— Ilyen esetekben mindenképp előtt meg kell győződnünk arról, hogy ígéretes, tehetséges művésszel van dolgunk. Ha a róla kapott információk, tapasztalatok ezt igazolják, és úgy gondoljuk, hogy eladható külföldön, elvállaljuk a képviselőt, és kezdetét veszi a komoly ajánlati munka. Elkészítjük a propagandaanyagát, a hangzó anyagot is beleértve, és ezek alapján felmérjük a piacot. Mivel azonban mi „kétszemélyes” vállalkozás vagyunk, csak limitált számban tudunk pályakezdő művészeket a listánkra venni. Nagyon nem szívesen utasítunk el bárkit, de őszintén megmondjuk, hogy sem neki, sem a már nálunk lévő művészeknek nem tennék jót, ha limitált kapacitásunk miatt erőnket és időnket meghaladó mennyiségben képviselnék művészeket.

Pozitív példaként megemlíthetem, hogy nemrég elvállaltuk az *Auer Vonósnégyes* és *Várjon Dénes* zongoraművész képviselőt, és már most látszik, hogy mindkettőn sikeres pálya kezdetén állnak.

■ **Mi a különbség a „nagy”, illetve a kamaragyüttesek impresszálása között?**

— A döntő különbség az, hogy szólista esetében az anyagi feltételek kialakítása — tehát hogy elfogadjunk-e egy honoráriumot, vagy nem — kizárólag a művésszel közösen mérlegelt és végül kialakított szubjektív döntés eredménye, míg együtteseknél a több személy miatt szükségszerűen felmerülő valóságos költségeket: napidíj, utazás, szállítás, hotel, stb. a feltételeknek alapve-

tően fedezni kell. Ez azt jelenti, hogy az esetek többségében együttesek vendégszereplését illetően csak több koncertből álló turné szervezése jöhet szóba (kivéve a szomszédos országok), amikor is a fenti költségek amortizálódnak több koncertre szétosztva. Ilyen körülmények közt tehát a turnék profi megszervezéséhez szükséges egy külföldi impresszárió bekapcsolása, aki tisztában van az illető ország hangversenyrendezési feltételeivel, pl. melyik városban milyen naptári napon lehet hangversenyezni, lehetőleg földrajzilag logikus egymásutánban következzenek a városok, rangos koncerttermek, esetleg fesztiválok is szerepeljenek a turné állomásai közt, megszülessenek a megfelelő anyagi feltételek biztosításának lehetőségei.

Nagyon fontos a vezénylő karmester, a közreműködő szólisták kiválasztása. A Liszt Ferenc Kamarazenekar rendszeresen lép fel világhírű magyar és külföldi művészekkel, több esetben lemezfelvétel köthető egy turnéhoz. Ez is bizonyítja, hogy milyen fontos a megfelelő partner kiválasztása, ugyanis csak elismert, komoly külföldi partnerek tudják vállalni a zenekar gázsija, költségei mellett a nagyon magas honoráriumú szólisták gázsiját is.

■ **Végezetül: hogyan látja az impresszálás helyzetét Magyarországon?**

— Ebben a szakmában alapvetően a profizmus és a becsületesség talán a legfontosabb követelmény. Nyugaton természetes, hogy a képviselőt szabályait tiszteletben tartják, egymás művészeihez „direktben” nem nyúlnak, hanem a kölcsönösség alapján együttműködnek. Ezen a téren itthon van még mit tanulni...

Brém-Nagy Ferenc

Kísér: a Budapesti Filharmóniai Társaság

Luciano Pavarotti Bécsben énekel

Luciano Pavarottival, a világhírű tenoristával lép színpadra ez év június 18-án a Budapesti Filharmóniai Társaság zenekara Bécsben, a *schönbrunni* kastély előtt felállításra kerülő óriási sátorban.

* * *

A szuper gálakoncertre — amelyet Rudas Tibor, Pavarotti menedzsere szervezett — gyakorlatilag mind a *tizenhatezer jegy* elkelt, darabja hatezer schillingért.

A Budapesti Filharmóniai Társaság zenekarát egyébként nem először éri az a megtiszteltetés, hogy Pavarottival együtt játszhat. Öt évvel ezelőtt Magyarországon találkozott a művész a zenekarral, s

miután elégedett volt a teljesítményükkel, Kürthy András, az Operaház volt műsorigazgatója közvetítésével újra találkoztak Genfben.

A zenekari tagok ott megtapasztalhatták Pavarotti zene iránti megszállottságát: az utolsó próbán, közvetlenül az előadás előtt — betegség miatt — alig volt hangja az énekese-nek, de az előadáson a második dal után teljesen rendbejött, s csodálatos koncertet adott.

A mostani, bécsi koncerten Pavarotti *Mozart, Puccini, Mascagni, Bizet, Leoncavallo* és *Lehár* műveiből énekel dalokat.

(őszy)

Koncert a Budapesti Filharmóniai Társasággal

Vezényelt: Paul Capolongo

Ismét hazánkba látogatott a világhírű karmester, Paul Capolongo. Az olasz művész február 20-án és 21-én az Állami Operaházban az opera zenekarából alakult Budapesti Filharmóniai Társaság zenekarának dirigálta C. Franck: D-moll szimfónia, Rimszkij-Korszakov: Spanyol capriccio (op. 34.) és Ravel: Daphis és Chloé, 2. szvit művét. A koncerten közreműködött a Magyar Állami Operaház Énekkara is, Szalay Miklós vezényletével.

Az olasz zenészesaládból származó karmestert az első koncert után arról kérdeztük, mi a véleménye a Budapesti Filharmóniai Társaság zenekaráról, s hogyan értékeli az együttműködést?

— Általában elégedett voltam a zenekarral, jól reagált a karmesteri utasításokra, s a koncerten is úgy játszottak, ahogyan ezt a próbákon begyakoroltuk — válaszolta Paul Capolongo. Sőt, elmondhatom, hogy a koncerten még *többet adtak*, még jobban koncentráltak, s ennek nagyon örültem.

■ Mennyiben más egy magyar zenekarral fellépni, mint más európai zenekarokkal?

— Nagyon nehéz erre válaszolni, de úgy érzem, a magyar zenekarokban még van lelkesedés, a zenészek élvezik a játékot, nem úgy, mint a rossz értelemben vett profi zenekarokban. Láttam egy *Otello*-előadást, s örömmel tapasztaltam: a zenekari árokban a nagybőgősök teljes átéléssel játszották a szólamukat, de ugyanúgy a többi zenész is.

■ Mi a különbség a magyar, illetve a francia közönség között?

— A magyar és a francia közönség hasonlatosak, mert úgy érzékeltem, hogy mindkét országban azért mennek el az emberek a koncertre, mert zenét akarnak hallgatni. Sok európai országban viszont csak azért ülnek be egy koncertre, hogy szórakozzanak, kikapcsolódjanak.

■ Hol lesz a következő fellépése?

— Az elkövetkező hetekben lemezfelvételt készítek, aztán Dél-Franciaországban, majd Németországban és Olaszországban vezénylek.

(őszy)

Néhány gondolat a Magyar Szimfonikusok ifjúsági koncertjeiről

Immár két esztendeje sikeresen zajlanak le a bérleti keretben meghirdetett ifjúsági hangversenyeink. Több évvel ezelőtt született meg a gondolat, hogy a távközlési dolgozók gyerekeinek ifjúsági koncerteket rendezzünk meg a *Postás Szakszervezeti Székházban*. Mint minden új ötletet, ezt is sokan ellemezték, de a kishitűségen átszűrött bennünket maga a közönség, szülők, gyerekek, akik zsúfolásig megtöltötték a dísztermet tavaly és tavalyelőtt is.

Két évvel ezelőtt három, tavaly két bérleti koncert hangzott el. „Tréfa és játékosság a zenében” címmel Medveczky Ádám művészeti vezető briliáns összeállítást készített. Ez a jelző azért nem túlzás, mert a gyerekek reakciói is ezt tükrözték vissza.

A műsorvezető, Zelinka Tamás nagy varázsló. Kevés embert láttam, aki ennyire tud bánni a gyerekekkel, a legkisebbektől a legnagyobbakig. Minden jó válaszáért a *MATÁV Rt.*-től kapott ajándékot vehették át. Jó volt látni, ahogyan lelkesen nyújtották kezüket és értelmes válaszokat adtak.

Minden rendező szerv, amely ifjúsági koncertet szervez, abban a reményben teszi, hogy a jövő koncertlátogató közönségét neveli ki. Ezért nem mindegy, hogy milyen színvonalú muzsikát, milyen légköri koncertet tud nyújtani a gyerekeknek. Akik itt voltak velünk, jól szórakoztak, láthatóan igen jól érezték magukat.

A sok-sok játék után a csend, ami a felcsendülő muzsikát követte, reményt keltett bennünk, hogy a magot jó helyre ültettük. Minden tiszteletem a felnőtt közönségé, de a gyerekekkel együtt örülni, játszani, úgy hallgatni zenét, mintha először hallanám, nincs felemelőbb érzés számomra. Azt hiszem, ma már elmondhatjuk, megért minden munkát, rizikóvállalást az ifjúsági koncertek műsorba állítása, s ezek után minden évben újból meghirdethetjük hangversenyeinket.

✍️ Borbíró Éva
művészeti titkár

Következik: az ÁHZ és a Rádiózenekar...

Privatizáció előtt a Hungaroton Classic

Az elmúlt években két önálló cégre szétvált Hungaroton egyik része a könnyű-, másik pedig a komolyzenei művek kiadásával foglalkozik. Ez utóbbi gondjairól, eddigi tevékenységéről, jövőbeni terveiről és a rövidesen esedékes privatizációról beszélgettünk Hollós Mátéval, a Hungaroton Classic ügyvezetőjével.

A Hungaroton két jogutódja közül a könnyűzenét kiadó Hungaroton Gong három éve, a komolyzenével foglalkozó Hungaroton Classic pedig 1993 őszén alakult meg — mondja Hollós Máté. — Késésünk oka, hogy a komolyzene kiadásához sokkal több pénzre volt szükség. Végül — igaz, minimális pénzalappal — létrehoztuk a céget, amelyről ma már örömmel elmondhatom: sikerült stabilizálnunk, s olyan piaci pályára állítanunk, amelyen a Hungaroton fénykorában jellemezte a komolyzenei kiadást.

◆ **Bizonyára nem volt azért felhőtlen az elmúlt másfél esztendő...**

— Megalakulásunkkor a Hungarotonnak a komolyzenei raktárkészlete gyakorlatilag nulla volt. Különösen a közkedvelt címek fogytak ki, amelyeknek az utángyártására nem volt pénze a cégnek. Ma a Hungaroton-katalógus egyharmada kapható és folyamatos az utángyártás is. Terveink szerint tavasz végére már a fele, karácsonyig pedig a katalógusban szereplő összes cím elérhető lesz. Nekünk azt a spirált kell megtennünk *felfelé*, amit a '93 előtti években a Hungaroton tett meg *lefelé*. 1990–93 között egyik pénzügyi nehézség a másikat szülte, ma pedig az egyre több lemez kiadásával egyre több a bevételünk. A gondok ellenére mégis inkább a kettéválás előnyeire helyezném a hangsúlyt, hiszen egy kisebb cég mozgékonyabb és gazdaságilag jobban menedzselhető, mint egy mamutvállalat. Abból a szem-

pontból is jobb helyzetben vagyunk, hogy nem kellett átvállalnunk a Hungaroton adósságterheit. Ez nem azt jelenti, hogy bármit ingyen kaptunk volna, hiszen a privatizálásunkból származó bevétel az anyacéghez folyik majd be, amelyet a hitelezők kielégítésére kell fordítani. A két jogutód megalakulásával egy olyan gazdasági manőver zajlott le, amivel a kiadásra érdemes művek a könnyű- és a komolyzenében is megmentésre kerültek.

◆ **Ez azt jelenti, hogy a közeljövőben új kiadványok is megjelenhetnek?**

— 1994-ben 30 új kiadványunk volt. Ezek olyan felvételeket takarnak, amelyeket a Hungaroton az elmúlt négy évben vett fel, de nem volt pénzük a megjelentetésükre. Fontosnak tartom leszögezni: ez nem azt jelenti, hogy rátelepedtünk volna a Hungaroton archívumára, hanem azt, hogy azokra a felvételekre, amelyeket akkoriban készítettek, de nem tudtak kiadni, sikerült kellő megrendelést összegyűjtenünk vagy szponzort találnunk.

◆ **Újabb felvételeket is terveznek?**

— Ma még meghaladná az erőnket egy-egy költséges felvétel elkészítése. Például ha zenekari felvételt akarnánk készíteni, akkor mindenképp nagyobb arányú szponzorálásra lenne szükségünk, illetve meg kellene várnunk a privatizáció végeredményét.

◆ **Mi az oka a privatizáció elhúzódásának?**

— Az archívum körüli huzavona. Ez azt jelenti, hogy voltak olyan elképzelések, amelyek alapján a két jogutódnak semmi joga nem lett volna a Hungaroton archívumához. Ezeknek az elidegenítésre történő törekvéseknek semmiféle jogalapjuk nincs. A közelmúltban elhárultak a privatizáció elől az akadályok, mivel az ÁVÜ döntése szerint az archívumot apportálni kell a Gongba és a Classicba. Ezekben a napokban folyik az archívum vagyoneértékelése, s ezt követően kerül mind a két jogutód eladásra. Ha a privatizáció lezajlik, akkor olyan működő tőke áramolhat a Classicba, ami lehetővé teszi az előbb említett zenekari felvételeket is.

◆ **Privatizációs ügyeknél ma megszokott a késedelem. Mennyiben okozhat egy esetleges elhúzódás gondokat a működésükben?**

— Akkor is bizakodó vagyok, mivel jelentkezett olyan szponzor, aki már most elég jelentős összeggel kíván beszállni a felvételekbe. Az egyeztetések alapján nagy esélyünk van arra, hogy már ebben az évben készülhetnek felvételek.

◆ **El lehet árulni a bőkezű szponzor nevét?**

— A FOTEX, amely várhatóan az egyik vevőjelölt is lesz.

◆ **Mely zenekarokkal terveznek elsőként felvételeket?**

— A zenekarokkal egyelőre nem tárgyaltam még, mivel a sorrend kialakítása elsősorban a szponzoron múlik. A FOTEX is csupán a szándékát nyilvánította ki a felvételek támogatására, a pénzt még nem kaptuk meg tőlük. Terveink szerint az első felvételek az Állami Hangversenyzenekart és a Rádiózenekart érintenék.

◆ **Tudom, hogy az elmúlt évekhez képest komoly sikernek számít a tavaly megjelentetett 30 lemez; ettől függetlenül felmerül a kérdés: hány új komolyzenei kiadványt bír el ma a honi piac?**

— Nem az az álmunk, hogy ez a szám maradjon: az idén negyven, a jövőben pedig ötven körülre tervezük a CD lemezek számát. Havonta több ezer komolyzenei

újdonság jelenik meg a világon, aminek egy részét már nem bírja el a piac. Rossz kiadói politika lenne, ha ezzel nem törődve terveznénk, kiadnánk esetleg 80 CD-t. Célunk, hogy amit egyszer piacra dobtunk, az folyamatosan forogjon, kapható legyen. Például ha egy új terjesztő valamelyik országban foglalkozni kezd a meglévő katalógusunkkal, amelyből 150–200 cím kapható, akkor ő havonta tízesével bővíti a kiadványok körét, mivel egyszerre képtelenség több új címet bevinni a köztudatba. Ezenkívül, ha évente túl sok újdonsággal jelentkeznék, előbb-utóbb szembesülnék azzal, hogy a terjesztők válogatnának közöttük, hogy melyikkel hajlandók foglalkozni.

◆ **Mennyire túltelített a nemzetközi és a hazai komolyzenei piac?**

— A világpiac túltelítettsége ket-tős. Egyrészt számtalan új felvétel születik, másrészt a hanglemez cégek archívumai olcsó sorozatokat

eredményeznek, amelyek még a nálunk nagyobb cégeket is súlyosan érintik. Nem minden vásárló igényel, akinek fontos, hogy X vagy Y előadásában vegyen meg valamilyen művet, megfelel neki olyan olcsó lemez is, amelyet akár az élelmiszer-áruház polcain is megtalálhat.

Az utóbbi években idehaza is nagyot változott a piac. A Hungaroton monopolhelyzete is megszűnt. Ma nekünk Magyarország ugyanolyan piacot jelent — azzal a különbséggel, hogy az előadók neve itthon ismerősebben cseng —, mint a világ bármely más országa. Egy-egy lemezünk eladási arányának idehaza egynegyednek, külföldön pedig háromnegyednek kell lennie. Ez mára még nem valósult meg, mivel az elmúlt válság-években a Hungaroton terjesztőinél is több elégtelenség mutatkozott. A Classic megalakulása óta több országban is új terjesztő céget váltott, amitől a forgalom mielőbbi megélénkülését várjuk.

Parcsami Gábor

HANGSZERMŰHELYEK MAGYARORSZÁGON

Ezzel a címmel jelent meg tetszetős kivitelű kiadvány a Magyar Hangszerész Szövetség kiadásában. Semmelweis Tibor, a szövetség elnöke bocsátotta rendelkezésünkre az alábbi jegyzéket, melyet azzal a céllal adunk közre, hogy a zeneiskollégák esetleges hangszerjavítási gondjain segítsünk.

ORGONA

- > ALBERT MIKLÓS orgonaépítő- és javító mester, 9030 Győr, Bodzás u. 10. Telefon: 06-96-332-322
- > BÉKÉS — KAU — MÉSZÁROS orgonaépítő- és javító Kft., 2120 Dunakeszi, Táltos u. 2. Telefon & Fax: 06-1-271-9503
- > JÁKY ORGONAMŰHELY Jáky György orgonaépítő, hangszerész, 9026 Győr, Ady Endre u. 41. Telefon: 06-96-328-135, 06-96-320-247

- > BODÁN FERENC hangszerész mester, 7600 Pécs, Jókai Mór u. 51. Telefon: 06-72-319-592
- > KEVE JÓZSEF orgonaépítő mester, 1162 Budapest, Vecseháza u. 21.
- > MUSETTE Orgonaépítő Kft., 1173 Budapest 525. tér 30. Tulajdonosok: FARKAS JÁNOS orgonaépítő, VÁGI GYULA orgonaépítő mester
- > PAULUS FRIGYES orgonaépítő, 2040 Budaörs, Naphegy u. 26. Telefon: 06-1-185-5921
- > TAKÁCS Orgonaépítő Cég, 9090 Pannonhalma, Cseidervölgy 18/a
- > VÁRADI és FIA Aranykoszorus Orgonaépítő Üzem, 1102 Budapest, Hölgy u. 37.

ZONGORA

- > CLAVIATON Bt. 2083 Soly-már, Rozmaring u. 3. Telefon: 06-1-175-9011/183, 06-1-138-1483, Fax: 06-1-176-3904

- > HALÁSZ ISTVÁN hangszerész, 1037 Budapest, Virág Benedek u. 23.
- > HARASTA IMRE hangszerész mester, 2030 Erd, Nógrádi u. 30. Telefon: 06-23-376-210
- > HEIGLI JÁNOS zongorakészítő mester, 1095 Budapest, Mester u. 5. Telefon: 06-1-215-4192
- > KOZMOSZ SZÖVETKEZET Zongorajavító Műhelye, 1065 Budapest, Hajós u. 25. Telefon: 06-1-131-9025, Fax: 06-1-112-0831
- > LISZT FERENC Zeneművészeti Főiskola zongorakészítő műhelye, 1061 Budapest, Liszt F. tér 8. Telefon: 06-1-141-4785/26
- > MÁCSAI Bt. műhelye, 1125 Budapest, Szarvas G. út 29. Telefon: 06-1-176-0986
- > MARLOK ENDRE hangszerész mester, 2085 Pilisvörösvár, Szt. Erzsébet u. 36. Telefon: 06-26-330-034

- **MOLNÁR IMRE** zongprakészítő—javító, 1213 Budapest, Szent István u. 86. Telefon: 06-1-276-7173
- **MÜLLER LÁSZLÓ** zongorakészítő- és hangoló mester, 1072 Budapest, Rákóczi út 40. Telefon: 06-1-122-1132
- **SASVÁRI ZONGORATEREM**, Alapítva: 1923. 1073 Budapest, Erzsébet krt. 21. Telefon: 06-1-142-6819
- **STANDARD A & P Bt.** Urbán László hangszerész, zongorakészítő mester, 1147 Budapest, Cinka P. u. 2. Telefon: 06-1-251-6458, 06-1-221-0744
- **SZEBENI ENDRE** zongorakészítő- és hangoló mester, 1113 Budapest, Elek u. 3/b. Telefon: 06-1-185-6009

CIMBALOM

- **KOZMOSZ SZÖVETKEZET** Cimbalom Műhelye, 1065 Budapest, Hajós u. 25. Telefon: 06-1-112-3879, Fax: 06-1-112-0831

VONÓS

- **BLAUSSZER RÓBERT** hangszerész mester, 1064 Budapest, Izabella u. 80. Telefon: 06-1-132-4606
- **DOLMÁNYOS KRISZTINA** vonós és pengetős hangszerkészítő- és javító, 1112 Budapest, Bod Péter u. 7. Telefon: 06-1-186-0280
- **HEGYESI BÉLA** hangszerkészítő mester, 1154 Budapest, Bercsényi Miklós u. 49/a. Telefon: 06-1-183-6036
- **HEPKE ANDRÁS** vonós, pengetős hangszerész, 1024 Budapest, Fillér u. 17. Telefon: 06-1-115-0720
- **KÓNYA LAJOS** hangszerkészítő mester, 2800 Tatabánya, Dózsakert u. 36. Telefon/fax: 06-34-337-400
- **KOVÁCS EMIL** hangszerkészítő mester, 1031 Budapest, Pákász u. 2.
- **MAROSVÁRI LÁSZLÓ** hangszerész mester, 1025 Budapest, Józsefhegyi út 2/a. fszt.1.

- **PÉTERI KÁROLY** hangszerész, 3529 Miskolc, Középszer u. 70. Telefon: 06-46-349-028
- **RÁCZ BARNABÁS** hangszerész, 2100 Gödöllő, Lumniczer u. 9. Telefon: 06-28-330-136, 06-28-310-071
- **ROMÁK GYÖRGY** hangszerkészítő mester, 6722 Szeged, Kossuth L. sgt. 8. 3/11. Telefon: 06-62-314-868
- **SÁRÁNSZKY PÁL** hegedűkészítő mester, 1061 Budapest, Liszt Ferenc tér 10. Telefon: 06-1-122-6392
- **SEMMELWEIS TIBOR** hangszerkészítő mester, igazságügyi szakértő, 1087 Budapest, Luther u. 1/c. Telefon: 06-1-114-3526
- **IFJ. SEMMELWEIS TIBOR** hegedűkészítő, 1121 Budapest, Zugligeti út 36. Telefon: 06-1-275-1658
- **TEMESVÁRI PÉTER** hegedűkészítő mester, 1172 Budapest, Göndör u. 10.
- **ZSIBÓK ISTVÁN** hangszerkészítő mester, 6724 Szeged, kükövecz N. u. 11.

PENGETŐS

- **NAGY BALÁZS** népi iparművész, a Mépművészt Ifjú Mestere, Tekerőlant készítő műhelye, 1121 Budapest, Zugligeti út 3.
- **SZERÉNYI BÉLA** vonós-pengetős jamgszerész, népi iparművész, a Népművészet Ifjú Mestere, Tekerő Kft. 1037 Budapest, Fergeteg u. 11.

VONÓS-FÚVÓS

- **ACCORD Galéria**, 1077 Budapest, Almássy u. 4-6. Telefon/fax: 06-1-141-7061
- **MUSIC & MELODY** Hangszerbolt, 1082 Budapest, József krt. 42. Telefon: 06-1-114-2690
- **NÁDASDY KÁLMÁN** Művészeti Főiskola Hangszerész Műhelye, 1222 Budapest, Nagytétényi út 35. Telefon: 06-1-227-2675
- **PASSACAGLIA** Hangszerüzlet és műhely, 1077 Budapest,

Wesselényi u. 21. Telefon: 06-1-121-3785

FÚVÓS

- **AND & AND** Andréka Gábor fafúvós és Andrik István rézfúvós hangszerész mester, 1075 Budapest, Károly krt. 5. Telefon/fax: 06-1-142-7472
- **CORPUS** Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola, 1052 Budapest, Semmelweis u. 12. Telefon/fax: 06-1-118-2044
- **CSIDER KÁROLY** fafúvós hangszerész mester, 1081 Budapest, Kiss József u. 14. Telefon/fax: 06-1-210-2790
- **NOVOTNY ANTAL** rézfúvós hangszerkészítő mester, 1081 Budapest, Kiss József u. 10. Telefon: 06-1-114-5637
- **FARKAS ATTILA** hangszerész mester, 1071 Budapest, Damjanich u. 38. Telefon (délelőtt): 06-1-210-0020/113, (délután) 06-1-141-2330
- **KOVÁCS LAJOS** hangszerész mester, 4026 Debrecen, Honvéd u. 45.
- **ROSÉ** Hangszerjavító és Kereskedelmi Kft. 1065 Budapest, Hajós u. 11. Telefon: 06-1-131-2550/262
- **SONUS** Zenei Szolgáltató és Kereskedelmi Bt. 1075 Budapest, Rumbach S. u. 8. Postacím: H-1370 Budapest, Pf.: 270. Telefon/fax: 06-1-122-3487
- **SZILÁGYI MIKLÓS** hangszerész mester, 1096 Budapest, Sobieski J. u. 36. Telefon: 06-1-215-1722
- **TÖRÖK SÁNDOR** hangszerész mester, 6800 Hódmezővásárhely, Nagy Sándor u. 13. Telefon: 06-62-342-601

**MAGYAR
HANGSZERÉSZ
SZÖVETSÉG**
1077 Budapest,
Wesselényi u. 73.
Telefon:
06 - 1 - 122-5649

Muzsikáló hangszerekről

Mindennapi és zenei életünknek vannak feloldhatatlannak látszó ellentmondásai. Ilyen például az igények és lehetőségek, a művészi munka és bérezése, a zene társadalmi hasznossága és támogatottsága közötti ellentmondás.

Hazánkban a diplomás, profi muzsikuskonak 400–600 DM-nek megfelelő fizetésük van, azonos teljesítményért tőlünk 300 kilométerrel ennek az összegnek 7–8-szorosát fizetik. De hasonlóak az arányok a zenekarok költségvetésével, illetve támogatásával kapcsolatban is. Zenekaraink többsége a napi művészi munka mellett a pusztán fennmaradásért küzd, szponzorok után szaladgál, megalázó kompromisszumokra kényszerül, és minden erejével igyekszik silány hangszerparkjával, rosszul fizetett muzsikusaival, a hivatalok értetlensége ellenére nemzetközi színvonalat produkálni. Mert — és ez így természetes — a koncertlátogató közönséget, a CD-lemezeket vásároló vevőt a nemzetközi menedzsmentirodákat kizárólag a Minőség érdekli. Csak a csodának és a túlfeszített munkának köszönhető, hogy Magyarország zenei kultúrájának jó híre a fentiek ellenére még mindig elismert, máshogy fogalmazva „eladható”.

A számtalan — tárgyhoz tartozó — kérdés közül most kiragadva csak a hangszerkérdésről szólnék, mert 35 éves gyakorlatom során átfogó képet alakíthattam ki, és van bizonyos összehasonlítási alapom a nemzetközi helyzettel is.

A tisztelt olvasó képzeletére bízom, hogy mi történne ha a Forma-1 autóversenyen a legjobb versenyzőt egy Zaporozsec autóba ültetnék, és biztatnák, hogy ha a versenyt megnyeri, az utána következő versenyzők jövedelmének 1/7 vagy 1/8 részét is megkaphatják! Ha lesz rá keret, és addig is a benzint vegye meg saját maga!

A lehetetlen körülmények ugrásszerű javulásának sekély a lehetősége, de a Magyar Hangszerész Szövetség már megtette az első lépéseket. Kıtınően működő — nemzetközileg is elismert — Hangszerész-képző Iskola működik a Liszt Ferenc Zene-művészeti Főiskolán fiatal hangszerkészítő mester igazgatásával és a szakmában praktizáló héttagú tanári karral. A növendékek közül többen részt vettek a nemzetközi hegedűkészítő versenyeken, ahol egyébként 13 ország hangszerkészítői mutatkoztak be, és nem kellett szégyenkezniük. Büszkék vagyunk arra is, hogy a Cremonai Trionálén, ahol a világon élő legjelentősebb hangszerkészítők versenyeznek, 6 magyar résztvevő került a fináléba, és egy fiatal kollégánk az 500 résztvevőből a 8. helyen végzett... Már készülünk a május végén rendezendő nemzeti hegedűkészítő kiállításra. Azt mondhatjuk, hogy a világon már tudják — itthon még nem nagyon —, hogy létezik magyar hegedűkészítés! És létezik

magyar orgonaépítés is, és állítjuk hogy világszínvonalon! Még akkor is, ha egyesek jobban bíznak, és persze rendelnek külföldről. Működik Budapesten több olyan komplex fúvós javító és szolgáltató vállalkozás, ami — színvonalát tekintve — lehetne Bécsben, Rómában, de akár New Yorkban is.

Havonta a Zeneakadémián nyitott előadásokat tartunk, ahol a legismertebb hazai vagy külföldi szaktekintélyek tartanak előadásokat, és a hallgatóság a növendékek kivül a Zeneakadémia hallgatói és tanárai, praktizáló muzsikuskok és hangszerkészítő mesterek, és mindenki, akit a téma érdekel.

A Hangszerkészítő Iskola 5 éve jelenteti meg a HANGSZERVILÁG című folyóiratot, ahol hangszerkészítők, zenetanárok és gyakorló muzsikuskok szólhatnak meg. A lap kiadása — anyagi okokból — többször került veszélybe, de nagyon büszkék vagyunk rá, hogy létezik, és arra is, hogy fennállása alatt szerzői honoráriumot nem fizettünk ki. Ezúton is köszönjük a szerzők munkáját, önzetlenségükben saját törekvésük elismerését látjuk, továbbra is várjuk és közöljük a hangszerekkel kapcsolatos észrevételeket.

Eredményeink között tartjuk számon a gomba módon szaporodó hangszerész műhelyeket. Ezek színvonala természetesen különböző, vannak gondjaink, de remélhetően hamarosan kialakul, s részben már kialakult egy megbízható csoport, ahol komplex szolgáltatásokkal — javítás, készítés, alkatrészértékesítés, új, és használt hangszer értékesítés, szaktanácsadás, kiállítások szervezése — és természetesen szakgaranciával állhatunk rendelkezésre. A Muzsikuskok tájékoztatására megjelentettük a *Hangszerműhelyek Magyarországon* című kiadványunkat Tóth Anna igényes szerkesztésében. A kiadványban szereplő mesterek munkájáért szövetségünk erkölcsi garanciát vállal.

Szövetségünk vezetése és tagsága szolgálatnak tekintik munkáját, szeretnénk valódi fórummá válni, ezért minden hangszerrel kapcsolatos kérdésben nyitottak vagyunk: kérem tegyenek próbára bennünket.

Természetesen jól tudjuk, hogy az út elején járunk és azt is hogy ez az út nem sima, és lesznek még nem várt buktatók is. És azt is tudjuk, hogy egyedül nem járhatunk a végére, és nem is érdemes. Társaink pedig a muzsikuskok, szükségünk van egymásra, és együtt könnyebb.

Semmelweis Tibor
a Magyar Hangszerész Szövetség
elnöke

HERRENHAUSEN

Intim és groteszk jelenségek Kurtág György és Ligeti György a „Neue Musik in Herrenhausen” (Új zene Herrenhausenben) Fesztiválon

Jóllehet a legutóbbi fesztiváli koncertet nem a zenealapítványban, hanem a „Schiffgraben”-ben rendezték, a zene és a közönség közötti kapcsolat mégis szorosabbá vált az eddigieknél.

Kurtág meghitt közlései olyan szívhezszólóak voltak, hogy a publikum szinte beleborzongott. A Kurtág házaspár egy „közös nyelv”, azaz a zene médiumaiként mutatkozott be. Kurtág játékos aforizmái között négy darab szerepelt Bachtól, közöttük két orgonajáték, majd az „Actus tragicus” bevezető szimfóniája.

Még nagyobb volt a zenei hatása Kurtág Beckett-előadásának „What is the word” címmel. A zeneszerző zongorán kísérté Monyók Ildikót, aki egy baleset miatti kényszerű némaság után 7 év elteltével most énekelt először.

Biztosan nem véletlen, hogy Ligeti György kamarakonzertje harmadik részének a „Movimento preciso o mecanico” címet adta; már az első kvartettben is vannak hosszabb távú hangmozgások. Mindkét mű az Elmar Weingarten által szerve-

zett fesztivál része volt, ahol ugyanilyen kimagaslóan tehetséges zenészeket szerződtettek. Ide tartozik a Zoltan Peško által vezényelt berlini Scharoun Együttes, amely nemcsak Ligeti kamarakonzertjét játszotta el, hanem a hegedűkoncerten is különlegesen jó teljesítményt nyújtott. Igen egyedien és jól játszott a szólista Richard Duven.

Kimagaslóan szerepelt még az együttesből a fuvalós Michael Hasel, a brácsás Ulrich Knörzer és a hárfás Nina Schlemm.

Ez a trió Debussy aparter szonátájában a mozgás és a nyugalom állapotát igen érzékelhetően tudta előadni. A pontosság területén viszont a Hartog Quartettel túlszárnyalhatatlan volt. Ők nemcsak a Ligeti-kvartettet, hanem két Haydn-kvartettet is fantasztikus tisztasággal játszottak.

A fesztivál ezévi teljesítményével a szezonkezdés legjobbjának járó rangot érdemelte ki.

Fordította: Balák — Tóth
(DAS ORCHESTER,
1995. JANUÁR)

„A basszista bájos kiváltságos tagja a zenekarnak”

Jorma Katrama a magyar nagybőgős növendékekről és a francia-német stílusvitáról

A Zeneakadémia vendége volt négy napig Jorma Katrama, a világhírű finn nagybőgős. A neves művész február 6–9. között sikeres mesterkurzust tartott az akadémia növendékeinek, amelyet Puskásné Ispán Franciska, a főiskola tanulmányi osztályának vezetője és Ruzsonyi Béla nagybőgő művész szervezett a Zeneakadémia támogatásával. A finn bőgős látogatása végén nagyszerű koncertet adott a Régi Zeneakadémián, ahol a teltházassal rendezvény közönsége előtt Bach-, Bruch-, Sibelius-, Sallinen-, Granados-, Albeniz-, Cassado-, és Bottesini-műveket mutatott be. A kurzuson és a koncerten Gráf Gábor zongoraművész kísérte a finn nagybőgőst. A sikeres koncertről — amelyen több ráadást adtak — rádiófelvétel is készült.

Jorma Katrama zenészcsaládból származik, édesapja 1937-től 1975-ig a Helsinki Filharmonikus Zenekar kürtös szekciójában játszott. Fiúgyermek hegedűn tanult a *Sibelius Akadémián*, aztán később áttért a nagybőgőre. A történet nem mindennapi: volt egy dzsessz-zenekar az iskolában, amelynek basszistára volt szüksége. Jormának azt mondták, mivel ő már hegedült, legyen ő a nagybőgős. Jorma nemsokára kölcsönzött egy hangszert, s elkezdett gyakorolni, francia stílusban fogva a vonót. Később tanára, Oiva Nummelin — aki német stílusban játszik — sem kötelezte arra, hogy fogást változtasson. Jorma Katrama 1964-től 1967-ig Gaston Logerot professzornál tanult Párizsban, s az első, bemutatkozó koncertje 1968-ban volt. Ettől kezdve számos hangversenyt adott Európa és Amerika

koncerttermeiben, szólóhangversenye volt Skandináviában, Franciaországban, Németországban, Olaszországban, Angliában, az Egyesült Államokban és Oroszországban. Katrama 1959 óta tagja a *Helsinki Philharmonic Orchestra*-nak, 1967-től pedig vezető basszistája a

zenekarnak, a Sibelius Akadémia professzora, a *Finn Nagybőgős Társaság* alapítója, gyakran tagja a nemzetközi versenyek zsűrijének. Eddig három nagyszerű szólólemez jelent meg, „*Contrabasso con amore*”, „*Contrabasso con bravura*”, „*Contrabasso con sentimento*”

címmel. Jorma Katrama — aki egyébként kitűnően beszél franciául, angolul és németül — volt egyébként az első nyugati basszista, aki először utazott Moszkvába tanítani, s később Berlinbe is meghívták. Idén nyáron a finn művész zsűritagként vesz részt a Moszkvában megrendezendő I. nemzetközi Kussewitzky nagybőgős versenyen.

Talán nem meglepő, ha egy zenész hobbija is a zenével kapcsolatos: *Jorma Katrama Finnország leghíresebb skót duda-játékosa*, filmekben is szerepelt. Másik hobbija: szabadidejében működő tengeri hajómodelleket épít.

* * *

A négynapos kurzus közben rövid beszélgetést készítettünk a finn nagybőgőművésszel, amelyben többek között a komolyzene népszerűségéről, s a magyar bőgősnövendékek tehetségéről kérdeztük.

□ **Ön szerint válságban van-e a komolyzene? Csökkent-e a hallgatóság?**

— Én nem beszélnék válságról — kezdte válaszát a finn nagybőgő művész —; szerintem a programban szereplő daraboktól függ, hogy mekkora lesz a nézőközönség. Érdekes módon a klasszikusok estjein — *Beethoven, Csajkovszkij* — nálunk mindig telt ház van.

□ **Miért kedvelik az emberek jobban a klasszikusokat, mint a modern darabokat?**

— Azt hiszem, egyszerűen a dallam, a dallamosság miatt. A modern zenei koncerteken, ahol *innen is, onnan is jön egy kis zaj*, a mű nem érinti meg az emberek szívét.

□ **A nagybőgő nem igazán szólóhangszer, vagy mégis? Miért választotta ezt a hangszert?**

— Amikor kicsi voltam, sokat hallgattam rádiót, s már akkor megszerettem a mély hangszínt: ez sokkal jobban vonzott, mint a magas hangok. Egyébként a nagybőgő szerintem ugyanolyan hangszer, mint a többi, ugyanazt el lehet játszani, mint a többi vonós hangszeren, ugyanakkor *rengeteg dolgot csak a nagybőgőn lehet megszólaltatni*. Sokan azt gondolják, hogy a nagy-

bőgő férfias hangszer, s csak „keményen” lehet játszani rajta. Szerintem ez nem igaz, *ennek a hangszernek is meg lehet találni a hajlékonyságát*.

□ **A szakmai berkekben állandó vita folyik arról, hogy a francia, vagy a német stílus a jobbik. Ön hogyan vélekedik erről?**

— Valóban sokat vitatkoznak arról, hogy ülve játszunk, vagy állva, hogyan tartjuk a vonót. Ez nevetséges, hiszen az eredmény a fontos. Én ülve játszom, és francia stílusban fogom a vonót.

□ **Mi a véleménye a magyar növendékekről?**

— A négy nap során naponta mintegy 25–30 tanítványom volt, persze voltak köztük visszatérők. Összességében azt kell mondanom, *muzikalitásuk, s a technikai felkészültségük egyaránt elismerést érdemel*. Egyébként sok helyen tartottam már kurzust a világban, de ilyen jól még sehol nem éreztem magam. Ezt részben a tehetséges fiataloknak, részben a jó szervezésnek és a kedves fogadtatásnak is köszönhetem.

□ **Három nagylemeze jelent meg eddig. Ennyire bővelkedik a zeneirodalom nagybőgős művekben?**

— Kevés a bőgősdarab, éppen ezért „llopolom” a többi hangszertől a kottát, átírom a hegedűre, csellóra szánt darabokat, de például énekesektől is „lopok”. *Miért csak az ő joguk, hogy megszólaltassák a művet, ha én is szeretem a darabot?*

□ **Hány év kell ahhoz, hogy valaki igazi nagybőgős legyen?**

— Ezt nem lehet megmondani. Mostanában a gyerekek *pici nagybőgőn* kezdenek játszani. Én nem hiszek ebben a tanítási módszerben, de 15 év múlva meglátjuk az eredményét.

* * *

A kurzus után Ruzsonyi Béla nagybőgő művészt, a Zeneakadémia tanárát, a tanfolyam szervezőjét kérdeztük a négynapos oktatás sikeréről, aki egyébként

jó pár évvel ezelőtt éppen Mont-realban játszott együtt a finn művésszel a világzenekar koncertjén.

— Az érdeklődés sokkal nagyobb volt, mint ahogy azt vártam — fogalmazott Ruzsonyi Béla —; s ennek rendkívül örülök. A negyedik napon Debrecenből és Szegedről érkeztek hallgatók, s többen voltak, akik mind a négy napon résztvettek a kurzuson. Egyébként a növendékeim, és *Kubina Péter* nagybőgő művész tanár kollégám hallgatói is résztvettek a finn művész oktatásán. A növendékek rengeteg apró szakmai fogást tanulhattak meg, leshettek el a művésztől.

* * *

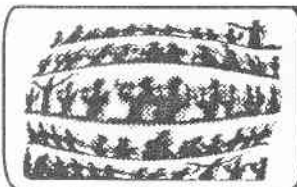
A kurzus sikerét jelzi, hogy a négy nap elteltével több hallgató arról érdeklődött, mikor jön legközelebb Magyarországra a finn nagybőgős. Jorma Katrama pedig hazatérve köszönő levelet írt a Zeneakadémiának, a szervezőknek, s e levélben gratulációját fejezte ki a nagybőgős tanárok felé, tanításukat dicsérve.

A nagybőgős tanszak a következő tanévben is szeretne meghívni egy neves művészt a Zeneakadémiára, terveik szerint az amerikai Gary Karr nagybőgő művész a jelölt. Ha ő nem vállalja, akkor egy bécsi, vagy németországi professzort kérnek majd fel egy kurzus megtartására.

(őszy-tóth)

— Te jó ég, tanárnő!... Ennyire rosszul áll az iskola költségvetése?!... (Fetter János rajza)

ZENEKARI KULTÚRÁNK TÖRTÉNETÉBŐL

(II.) Pest–Budától Budapestig

A Filharmonikusok megalakulása (1853) után 1940 történelmi dátum: ekkor szervezték át mai értelemben vett hivatásos együttessé a székesfővárosi zenekart. Ez volt az első függetlenített, főfoglalkozású koncertező testület Magyarországon, melynek tagjai tisztességes fix havi gázsit, fizetett szabadságot, teljeskörű társadalombiztosítást (SZTK, nyugdíj) élveztek. Nagy esemény volt ez, jóllehet nemzetközi összehasonlításban vagy fél évszázadot késett.

A két alapítás közötti 87 esztendő természetesen nem fehér foltja zenekari kultúránknak. Az egyesületek szerepét az előző fejezetben már említettem volt. Mivel a szabadságharc leverését követő diktatúrában az egyesülési jogot (is) felfüggesztették, a kiegyezéskor lendülhetett fel ismét az egyesületek tevékenysége. Pesten 1867-ben alakult meg a Zenekedvelők Egylete, mely 1906-ig működött, s általában két zenekari koncertet tartott évadonként. Ugyancsak 1867-ben jött létre a Budai Énekekadémia — 1868-tól Ének- és Zenekadémia. Kórusa, zenekara 150 tagú volt, s nemcsak székhelyén szerepelt, szezonenként négyszer, igényes műsorral, a pesti Vigadóban is. Említésre érdemes: ez volt az első — korlátozottan — szubvencionált nagyegyüttesünk. Buda szabad királyi város évi 200 forintban részeltette, ebből kitellett az igazgató fizetése, és ingyenes próbatermet biztosított. E szubvenciót mai értékre konvertálni, pénzügyi szakember nem lévén, képtelen vagyok. Csupán kontrasztnak teszem hozzá: a mai Romániában lévő Lugos Dal- és Zeneegylet jegybevételeiből, tagdíjaiból és pártoló tagjainak — szponzorainak — hozzájárulásaiból 1400 forint bevételre tett szert.

Zenekultúránk színvonalára — nem szívesen írom le — mindenesetre jellemző, hogy a Ferenc József magyar királlyá koronázására írt Liszt–misét nem hazai előadógárda: a bécsi Udvari Ének- és Zenekar, bécsi szolólénekesekkel szólaltatta meg a Mátyás templomban 1867. június 8-án. Kontrasztnak említem, az esztergomi bazilika — bizonytalán magyar belügynek értékelt — felszentelésére komponált Liszt–misét a pesti Nemzeti Színház kórusa–zenekara és négy szólótája adta elő 1856. augusztus 31-én. Egyebekben, már amennyire az Osztrák–Magyar Monarchia fővárosa külföldnek tekinthető egyáltalán, a Koronázási mise előadására zenekultúránk történetében először látogatott hozzánk külföldi vendégzenekar. Ez rendhagyó alkalomnak számít, hisz a múlt században nagyegyüttes külföldi turnéja teljesen ismeretlen fogalom volt még.

Krónikánkhoz hozzátartoznak az egyházzenei együttesek is. Az 1868-ban alakult Budai Egyházi Zeneegylet 36 énekes–hangszeres tagjával művelte a templomi zenét. Magas színvonalú produkcióiról híres volt a Mátyás Templom, a Ferencesek pesti temploma. De a Filharmonikusok hegemoniáját a 19. században semmi nem veszélyeztette.

Hanem egy rendszeresen koncertező zenekar kevésnek bizonyult a századelő rohamosan fejlődő fővárosában. Az 1905/6-os évadban új formáció mutatkozott be, a Népszínház zenészeiből alakult Országos Szimfóniai Zenekar. A népszínművek játszására szakosodott társulat épületét a Nemzeti Színház örökölte, míg a 60-as évek elején a metróépítés ürügyén fel nem robbantották. Miként a Filharmonikusok, ez az új alakulat is színházi főfoglalkozású muzsikusokra épült tehát. Először játszott Magyarországon Debussytól zenekari művet, Stravinskyt, vállaltak Bartók–bemutatókat s egy sor más, az inkább konzervatív Filharmonikusok műsoraiból hiányzó kortárs művet. A Szimfonikusoknak Kún László, a Zeneakadémia cimbalom- és vezénylés tanára volt a karmestere. Évi 8–10 hangversenyük fontos újítása volt az ifjúsági koncertek rendszeresítése, műsorikat kétszer adták elő, fiataloknak és felnőtt közönségüknek. Működésük végül is nem hozott megoldást, mivel tagjainak nem a hangversenyzés volt a főfoglalkozásuk.

1907 tavaszán, az új Zeneakadémia avató ünnepségén Akadémiai Zenekar játszott — tanárok és növendékeik ültek a pultoknál. A következő évtől rendszeresen hangversenyzett az intézeti zenekar a karmesteri minőségben nem éppen briliáns, bár a vezénylést igencsak ambicionáló Hubay Jenő hegedűművész, olykor a gordonkás Popper Dávid vezetésével. Játszott Bartókot, Weinert, más magyarokat, mutatott be Debussyt, D'Indyt. Iskolai, főiskolai együttes lévén a profi zenekart persze nem pótolhatta.

A hiányt egyelőre bécsi importtal fedezték. Rendszeresen vendégszerepelt Budapesten 1907-től a Ferdinand Loewe vezette Wiener Tonkünstlerverein: 5–6 hangversenyre jöttek, szinte minden esztendőben. 1911-ben turnéztak először nálunk a Bécsi Filharmonikusok.

1911 tavaszán, Bartók elnökletével alakult meg az Új Magyar Zene-Egyesület. Első megmozdulásáról az Auróra című lap 1911. április 8-i száma tudósított:

„A képviselőházban Herczeg Ferenc héttagú küldöttség vezetett Zichy János gróf kultuszminiszter elé. A küldöttség tagjai voltak: Bartók Béla, Buttykay Ákos, Demény Dezső, Kacsóh Pongrác, Kodály Zoltán, Kovács Sándor és Weiner Leó. A küldöttség szónoka, Kacsóh Pongrác előadta, hogy a jelenlevők az Új Magyar Zenészek Egyesületének igazgatósági tagjai. A kultuszminiszter támogatását kéri egy új és nívós hangversenyzenekar létesítéséhez, amely az új magyar komponisták céljait szolgálná, és kulturális missziót teljesítene Budapest zenei életében. A zenekar fölállításához százharmincötezer korona állami szubvencióra van szükség [...] Az új zenekar esztendőnként rendez nyolc nagy hangversenyt, húsz ifjúsági és ugyanannyi népszerű estét. Ezenkívül: hetenkint kétszer rendelkezésére áll a Nemzeti Színháznak, és nyáron fölváltva játszik a Margitsziget-

ten, az Artézi-fürdőben és az Állatkertben. A zenekar vezetésére meghívják egy külföldi és egy hazai karmestert, nyáron pedig a fiatal zeneszerzők és a Zeneakadémia karnagyképző tanfolyamának növendékei maguk vezetik a hangversenyzenekart. [...] A zenekar tehát a most is aktív zenekarok minden olyan funkcióját elvégzi, amely az állami szubvenciót indokolja.”

Kovács Sándor, a századelő jeles zongoraművész–zene-pedagógusa külön cikkben indokolta az új együttes szükségességét (Zeneközlöny, 1911. április 15.):

„A szövetkezést elsősorban zenekari viszonyaink tarthatatlansága tette szükségessé és sürgőssé. Fennálló zenekaraink — ezt a legjobb akaratú kritikának is be kell látnia — nem képesek arra, hogy közönségünknek e részben igen fejlett és követelő igényeit csak megközelítőleg is kielégítsék. Valamennyien oly zenészekből állanak, kiknek a zenekarban való játszás csak mellékfoglalkozás; hogy lehet kívánni ezektől az egész napi muzsikálástól elcsigázott emberektől, hogy teljes szívvel–lélekkel vegyenek részt a zenekar művészi munkájában? Ez a rendszer nem engedi meg, hogy a zenekar kellő számú próbát tartson, amiből következik: először, hogy a műsört szükségképpen kicsinyre kell szabni; másodsor, hogy ragaszkodni kell lehetőség szerint a már betanultakhoz, a régihez; az újnak csak hébe–hóba lehet helyet adni, akkor is inkább a könnyűnek, rövidnek, tetszetősnek, mint a nehéznek, nagyszabásúnak, komolynak; harmadszor, hogy a zenekar a legjobb akarat mellett is [...] csak fogyatékosan készülhet el a hangversenyre.

Az Új Magyar Zene-Egyesület egy olyan zenekart akar létesíteni, amely men' legyen ezektől a hibáktól, ezt úgy akarja elérni, hogy a zenekarnak már a szervezetét is egészen más alapokra fekteti. Oly fizetést kíván adni a zenekar tagjainak, mely egzisztenciát nyújthat nekik; ezzel szemben legelső rangú zenészeket válogat össze, velük mindennap tart próbát [...] Ezen az alapon sok hangversenyt képes adni és biztosíthatja a hangversenyek előkelő színvonalát, valamint gazdag, a múlt és a jelen minden értékes alkotásának egyaránt helyet adó műsorát.”

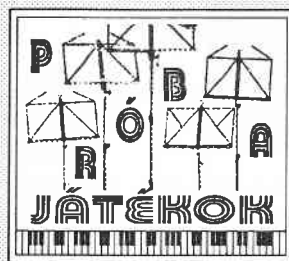
Hanem a nagyratörő tervből semmi se lett, nem volt pénz a korszerű, profi zenekar alapítására. A szubvenciót, az UMZE által igényeltnél persze sokkal szerényebb összeget, továbbra is Kún László Szimfonikusai kapták.

Pedig a levegőben volt egy függetlenített koncertzenekar megteremtése. Bárczy István, Budapest távlatokban gondolkozó főpolgármestere már 1909-ben utasította illetékes munkatársait: dolgozzák ki egy új zenekar létesítésének tervzetét. A Népopera (ma: Erkel Színház) vállalkozói építetőinek a főváros azzal a feltétellel adott ingyen telket, hogy ott olcsó belépti díjas zenekari hangversenyeket is tartanak. Helyesbítenem kell az előző fejezetben írottakat: a Népopera-ban nem 2.400, hanem 3.100 ülés volt egykor.

Hanem végül mindez terv maradt csupán, közbeszólt az I. világháború. Az Akadémiai Zenekar 1914-ig működött, Kún László Szimfonikusai sem sokkal hosszabb ideig. A 20-as, 30-as években közel húsz szimfonikus- és kamarazenekar volt Budapesten, függetlenített egy sem akadt közöttük. De erről legközelebb.

(Folytatjuk)

☞ Breuer János

A BM DUNA SZIMFONIKUS ZENEKAR PRÓBAJÁTÉKOT HIRDET A KÖVETKEZŐ SZÓLAMOKRA:

1. Koncertmester
2. Első hegedű tutti
3. Brácsa tutti

A próbajáték helye: 1101 Bp., X. ker. Kerepesi út 53.
A próbajáték időpontja: 1995. április 5. szerda 11.00 óra.
A próbajáték anyaga: Bach Fúga

Választható versenymű saroktétel:
• Mozart: Hegedűverseny/ kadenc 1.
• Brahms
• Mendelssohn
• Csajkovszkij

Első hegedű tuttinak: Bach tétel és Versenymű saroktétel
Brácsatuttinak: Bach tétel és Versenymű saroktétel valamint kijelölt zenekari anyag, amely a zenekar kottatárában átvethető.

Levélcím: 1051 Bp., Zrínyi u. 5.
BM Duna Palota Műv. Központ
Tel./fax: 06-1-1172-773
Próbatere telefon: 06-1-263-0898

Szklénár Ferenc
művészeti igazgató

A Lehel György alapítvány díjkiosztása

Ez év február 10-én ötödik alkalommal került sor a Magyar Rádió és Televízió Szimfonikus zenekarának öt éve elhunyt igazgató karmestere — **Lehel György** — által a zenekar nyugdíjas művészei részére tett alapítvány díjainak átadására a Rádió VI-os stúdiójában. Ez minden évben, volt karmesterünk születésnapján történik, a Rádiózenekar nagy nyilvánossága előtt. A díjazottak ebben az évben: **Hidi Péter** hegedűművész, **Bikfalvy Ádám** oboaművész, **Török Gusztáv** hegedűművész, **Selényi Ferenc** brácsaművész, **Zombori Erzsébet** hegedűművész.

☞ Vajda József kuratóriumi tag

Növekvő központi támogatás

A helyi önkormányzati hivatásos zenekarok és énekarok számának növekedésével összefüggésben, valamint a központi költségvetési szervezeti keretek között működő zenekarok és énekarok finanszírozása közötti különbség mérséklésére (többek között a központi költségvetési szerveknél végrehajtott bérpolitikai intézkedések önkormányzati körben való ellensúlyozása érdekében) 80-ról 150 millió forintra növekszik e központosított előirányzat.

✉ LEVÉL—

VÁLTÁS ✉

PÉNZÜGYMINISZTERIUM

Dr. Békesi László

miniszter úr részére

Tisztelt Miniszter Úr!

Az alábbiakban összefoglaljuk a Művészeti Szakszervezetek Szövetségébe tömörült érdekvédelmi szervezetek (Artistaművészek Szakszervezete, Filmművészek és Filmalkalmazottak Szakszervezete, Írók Szakszervezete, Képzőművészek, Iparművészek és Művészeti Dolgozók Szakszervezete, Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezete, Színházi Dolgozók Szakszervezete) a magánszemélyek jövedelemadójáról szóló 1991. évi XV. törvény módosítására vonatkozó törvényjavaslattal kapcsolatos közös és egyeztetett észrevételeit és javaslatait.

Általánosságban megállapítható, hogy a törvényjavaslat — néhány pont kivételével — nem tükrözi a kormányprogramban megfogalmazottakat, így az előterjesztés nem módosítja az 1994. évben bevezetett, az önálló szellemi tevékenységet ellehetetlenítő intézkedéseket és nem adja meg a lehetőségét, a művészek számára is egyértelműen alkalmazhatóbb és egyszerűbb adózási mód, az átalányadózásnak.

Javaslataink — az egyre nehezebb feltételek között is — nem különleges kedvezmények, privilégiumok kivívását, hanem a szerzői, művészi alkotómunka sajátosságainak leginkább megfelelő, ezen belül is a különböző típusú jövedelemszerző tevékenységekhez igazodó, választási lehetőségeket, a tényleges költségek elszámolási lehetőségeit és a lehető legkevesebb, a művészi tevékenységhez nem illeszthető adminisztratív, könyvelési feladattal járó kiszámítható és áttekinthető adózási feltételek kialakítását célozzák.

„Az pedig végleg nem elfogadható, hogy abban az esetben, ha a művész jobb megoldás híján vállalja az egyéni vállalkozó státuszát, úgy költségeit maradéktalanul elszámolhatja, viszont ha ennek a formális aktusnak nem tesz eleget ... a szabályok nem veszik figyelembe költségeit.”

Konkrét javaslatok

1. A Tv. 48.§ (2) bekezdése utolsó mondata elhagyását javasoljuk.

Így a bekezdés szövege a következő: „Az (1) bekezdés szerinti adóelőleg számítás során a költségtérítés címen kifizetett összegből a 30. § (2) bekezdésének a) pontja szerinti mértékig igazoltan elismert összeget, továbbá egyébként a magánszemély nyilatkozata alapján költségként elszámolni kívánt összeget nem kell figyelembe venni.”

Indoklás:

Tekintettel arra, hogy az önálló tevékenységet nem vállalkozóként folytató művész az egyéni vállalkozóhoz hasonlóan a Tv. 2. mellékletében meghatározott nyilvántartásra kötelezett, továbbá azért, mert az egyes kifizetések és a hozzájuk kapcsolódó költségek általában nincsenek közvetlen összefüggésben (pl. egy zenekar koncertjét megelőző költségek meg sem közelítik a közreműködők tiszteletdíját), ezért indokolatlan és diszkriminatív az önálló tevékenységet folytató művészek hátrányos megkülönböztetése.

2. A Tv. 1. számú mellékletének B/I./2., 3., valamint a B/II./ 1. a), b), 3., 5., 7., továbbá a B/III./1. pontjában megfogalmazott szabályok kiterjednek az önálló (12.§ (1)) szellemi tevékenységet folytató magánszemélyekre (3. § 30. pont és ezen belül a 30.1. – 30. 6. alpont).

Indoklás:

Semmi sem indokolja az önálló szellemi tevékenység hátrányos megkülönböztetését a fenti pontokban. A költségelszámolások ellenőrzéséhez a jogszabály előírja a szükséges bizonylati háttérrel, ezért ez aligha lehet magyarázat erre a megkülönböztetésre.

Az pedig végleg nem elfogadható, hogy abban az esetben, ha a művész jobb megoldás híján vállalja az egyéni vállalkozó státuszát, úgy költségeit maradéktalanul elszámolhatja, viszont

ha ennek a formális aktusnak nem tesz eleget és abban a helyzetben marad, ami a valóság, ami nem vállalkozás, hanem alkotó művészeti tevékenység, akkor a szabályok nem veszik figyelembe költségeit.

3. A Tv. 1. számú mellékletének B/IV./ 15. pontját az alábbiak szerint javasoljuk módosítani.

„15. Igazolt kiadás

a) az előadóművész tevékenységével összefüggő fodrász, smink és színpadi ruházat költsége, a szakmai fejlődést és szintentartást szolgáló költségek;

b) az önálló tevékenységhez szükséges könyvek, folyóiratok, hang- és képsugárzók, rögzítők és hordozók költségei.”

Indoklás:

Tekintettel arra, hogy a fejezet címe (Jellemzően előforduló költségek) sem egy teljes körű, taxatív felsorolás, ezért szükséges pontosabban megfogalmazni az előadóművészi tevékenység legjellemzőbb költségeit, természetesen követve a fejezet címét, csak a jellemzőbb, a tevékenység sajátosságai miatt megjelenő kiadásokra. Ilyen például a már megfogalmazottak mellett a szakmához szorosan kapcsolódó költségek (énekművész esetében a pálya egészét végig kísérő hangképzés költsége), vagy a szakmai fejlődéshez nélkülözhetetlen látogatása a különböző rendezvényeknek.

A korábbi szabályozás figyelmen kívül hagyta, hogy a technika fejlődésével — ami egyébként a költségek növekedésével is jár — a hanglemmez ma már a legkevesebbé használt hanghordozó, ezeknek a köre szélesebb és emellett használatuk aligha nélkülözheti a rögzítőket és sugárzókat.

A jelenlegi szabályozás teljesen indokolatlanul szűkíti az éves bevétel 0,5 % -ában az elszámolható költségek mértékét. Ez teljesen téves megközelítés, hiszen a szakmai fejlődést elősegítő, vagy a színpadi megjelenés-

sel összefüggő, az irodalmi, képzőművészeti, filmalkotások létrehozásához szükséges költségek megelőzik a jövedelemszerzést, mert az elképzelhetetlen például, hogy egy művész ne vegye meg a hanganyagát és a kottáját annak a műnek, amit előad, vagy ne írja meg a kéziratát, ne fesse meg a festményét, az viszont annál gyakoribb, hogy az előadás elmarad, az elkészült mű kiadása, a kiállítás megrendezése meghiúsul.

4. Javasoljuk, hogy az előterjesztés 4. sz. melléklete, amely a Tv. 6. számú mellékleteként egészíti ki a Tv-t, az alábbiak szerint módosuljon:

4.1. „Az átalányadózás választására az a — nem a társasági adó hatálya alá tartozó — egyéni vállalkozói igazolvánnyal rendelkező, valamint a Tv. 3. § 30. pontja és a 30. 1.–30. 6. alpontja alá tartozó, nem egyéni vállalkozóként önálló szellemi tevékenységet folytató magánszemély (a 6. mellékletre vonatkozóan a továbbiakban: egyéni vállalkozó) jogosult, aki a következő feltételeknek megfelel.”

4.2. A javaslat 1.2 és 1.3. alpontját elhagyni javasoljuk.

Indoklás

Az átalányadózás bevezetése üdvözlendő tény, mert pontosan az olyan típusú tevékenységek esetében teremt kedvezőbb helyzetet, úgy az adózás feltételeit, mind technikáját illetően, ahol a bevételek viszonylag alacsonyak. Ez az adózási mód megfelelne a szerzők, művészek régi és indokolt kívánságának, mely szerint energiájukat, tehetségüket ne kösse le az adózással kapcsolatos, számukra idegen tevékenység. Az átalányadózás e tevékenységekhez a leginkább idomulni látszó adózási technika, amely nemcsak az adóalanyok, hanem az adóhatóság munkáját is megkönnyítené. Az elhagyni javasolt pontok az önálló tevékenységet folytató szerzők, művészek kizárását kívánják kiküszöbölni.

5. Javasoljuk, hogy a Tv. 9. § (2) bekezdése egy új d) ponttal egészüljön ki:

d) a legalább 40 előadóművészt határozatlan idejű munkaviszonyban foglalkoztató önálló jogi személyiségű művészeti együttesek bevételéből kifizetett napidíj esetében az a) pontban meghatározott részt

Indoklás

A javaslat összesen két hivatásos szimfonikus zenekar tarthatatlan helyzetének megoldását célozza. A korábban a Magyar Posta, illetve a MÁV keretei között működő hivatásos együttesek a fenntartót kivéve, a többi szimfonikus zenekarral azonos körülmények között tevékenykedtek, úgy a munkajogi, mind a külföldi vendégszerelésekkel kapcsolatos feltételeket illetően. Ez a gyakorlat a mai napig változatlan, és a zenekarok között csak a fenntartó és az ő jogi státuszából eredő következmények teremtenek különbséget.

Mivel a tevékenység, valamint a devizaellátmány funkciója és forrása (a külföldi partner, aki nem tudja figyelembe venni a napidíjra vonatkozó megállapodásban a magyar zenekarok tagjai adózási feltételeinek ilyen különbségét) teljesen azonos, ezért nem tartjuk indokoltnak a devizaellátmány adóztatásában a különbségtételt.

A javaslatban a minimum létszám, a határozatlan idejű foglalkoztatás és a tevékenységi kör meghatározásával csak ennek az elhanyagolható létszámú körnek kerestünk megoldást.

Kérjük, hogy javaslatainkat mérlegelni és lehetőség szerint támogatni szíveskedjék.

Tisztelettel

Pető Kálmán

Művészeti Szakszervezetek
Szövetsége elnöke

Gyimesi László

Magyar Zeneművészek és
Táncművészek Szakszervezete
főtitkára

A Pénzügyminisztérium Jövedelemadókat főosztályának levele a MÁV Szimfonikusok Zenekari Alapítványához, Kovács Géza igazgató részére.

Tisztelt Igazgató Úr!

Illetékességből hozzám érkezett Dr. Békesi László miniszter úrnak írt levele, amelyben kéri, hogy a személyi jövedelemadó törvény következő módosításában a Tv. 9. § (2/a) pontjának rendelkezései vonatkozzanak az Önök alapítványára is.

A személyi jövedelemadó törvény 1995. évi módosítása nem érintette a hivatkozott paragrafust, így módosító indítványok sem kerülhettek napirendre a devizaellátmányt érintően. Egyébként az érvényes szabályozás számos kompromisszum végeredménye, és mint ilyen, kifogásolható következtetéseivel terhes, ezért az egységesítése feltétlenül indokolt.

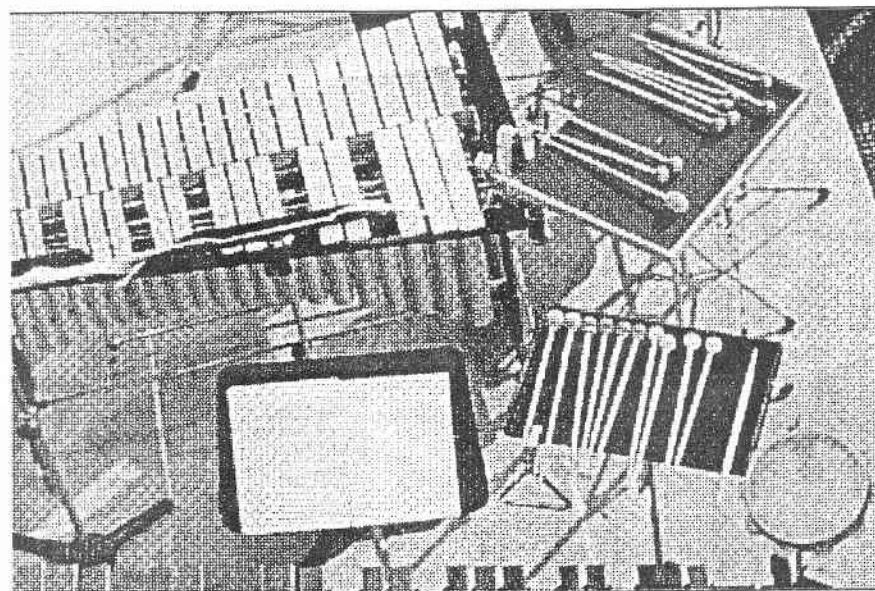
Tájékoztatom, hogy a középtávú kormányprogram kidolgozásával és az államháztartási reform munkálataival összhangban az adózást érintő kérdések vizsgálata is megkezdődött. Ennek keretében szándékunkban áll a külföldön végzett tevékenységből származó jövedelmek egységes adóztatásának kidolgozása is.

Bízom abban, hogy minden érintettre vonatkozóan azonos elbánást eredményező méltányos megoldás születik.

Budapest, 1995. január 24.

Tisztelettel:

Surányi Imréné
főosztályvezető

A zenekritikáról*

Ormay Imre 1958-ban megjelent *Megbukott* című írása bizonyára minden időkben aktuális marad, hiszen napjainkban is íródnak „megbukása ítéhető” zenekritikák. Természetesen mindenkinek joga van véleményét nyilvánítani, akár elmarasztalót is, de ennek hitelessége csak akkor nem vonható kétségbe, ha megvan hozzá a szakmai tudás aranyfedezete, és ha nem párosul a produkció létrehozásába fektetett munka és szaktudás iránti tisztelet hiányával.

Ormay Imre írása régebbi korok zeneszerzőiről, zeneműveiről szól, olyanokról, akiket, illetve amelyeket azóta igazolt az idő, így az elmarasztaló nézetek ma már nevetségesek számunkra. De hogyan igazolható utólag valamilyen előadóművész, valamilyen hangverseny elmarasztalásának, esetleg — uram bocsá! — ledorongolásának hitelessége a kortársak és az utókor előtt, hiszen az esetleges felvételek — köztudottan — nem pótolhatják a személyes benyomást, a hangversenyeken viszont nem mindenki tud jelen lenni, és még a jelenlévőket is befolyásolhatja, elgondolkoztathatja a kritikus, a „szakember” véleménye.

Mivel a műalkotás utólag is kézbe vehető, meghallgatható, bőségesen van lehetőség az önálló véleménykialakítására, különböző vélemények egybevetésére. A mának szóló reprodukciók elbírálása azonban csak úgy válhat — viszonylag — hitelessé, ha megalapozatlan pálcátörés vagy hízelgő magasztalás helyett kellő szaktudással és az előadó iránti kellő tisztelettel rendelkező kritikusok írnak vagy mondanak bírálatot a produkcióról. Persze a vélemények mindenképpen szubjektívek, többfélék, esetleg egymással ellentétesek, de mégis elfogadhatók, ha az előbb említett kétféle kritériumnak eleget tesznek. Arról sem feledkezhetünk

meg, hogy más egy négyszemközt elmondott tanács, és más a nyilvánosság számára leírt, sok ember által olvasható kritika. Hadd világítsam meg véleményemet egy konkrét példával. Mondjuk az énekművész egy dal középrészében két alkalommal h–t énekel b helyett. Milyen variációk lehetnek ezzel kapcsolatban?

1. *Négyszemközt a jóbaráttal:* „Mondd, megőrültél vagy megsike-tültél?! Hogy énekelhettél kétszer is h–t b helyett?!”

2. *Szakszerűtlen, dorongoló kritika:* „Az éneklés helyenként fülsike-títően hamis volt. Ilyen idiszpozícióval nem lehet pódiumra lépni!”

3. *Szakszerű, dorongoló kritika:* „Az énekes a dal középrészében két alkalommal is h–t énekel b helyett. Sajnálatos, hogy az előadó ezt meg sem hallotta, hanem nyugodtan folytatta amúgy sem túl lebilincselő éneklését.”

4. *Szakszerű, toleráns kritika:* „Fel kell hívnom az énekművész figyelmét, hogy a dal középrészében két alkalommal h–t énekel b helyett. Ennek oka lehet sajtóhibás kotta vagy figyelmetlenség. Elismerésre méltó, hogy a művészt a nyilvánvalóan hamis hangzás nem zökkentette ki az előadásból, hanem az általa is bizonyára észrevett „üzemzavar” ellenére folytatta és befejezte az éneklést.”

Napjainkban az újságokban, folyóiratokban megjelenő kritikák egy része szakmai és publicisztikai szempontból sajnos nem éri el a megkívánható színvonalat. Lehet, hogy ez összefügg a kultúra bizonyos fokú „zavarodottságával”, az általános türelmetlenség-érzettel, a szolid, szorgos, hosszabb távra szóló kulturális tevékenység háttérbe szorulásával, a „biznisz-szellem” előrenyomulásával. Pedig jónéhány kiválóan képzett, tehetséges, fiatal muzikológusunk van, akik már ed-

digi munkásságukkal is bizonyítani tudták rátermettségüket. Közülük kellene felkérni azokat, akik erre vállalkoznak, hogy írjanak igazi, szakszerű, szükség esetén akár elmarasztaló, de a megbírált személyét és munkáját mindenképpen tisztelő kritikákat. Akkor talán létrejön egy Jemnitz Sándorhoz, Molnár Antalhoz, Csáth Gézához, Tóth Aladárhoz, Péterfi Istvánhoz méltó gárda, amelynek írásai korunk zeneéletének valódi tükrét mutatják fel a későbbi nemzedék számára. A sajtóban (most nem a szakajtóra gondolok) sajnos elég kevés példa van erre, és jelenleg csak némi nosztalgiával gondolhatunk az említett nagyságok kiváló cikkeire, recenzióira. Szerencsére azonban ma is tudunk követendő példákat felmutatni, olyanokat, amelyeket az ifjabb generációnak követni érdemes. Gondoljunk például a rádiós Új Zenei Újság kritikai rovatára. Az itt elhangzó nagy szaktudást, műismeretet és emberismeretet tanúsító, élvezetesen fogalmazott kritikák valóban mintaszerű tükröt tartanak elénk az elhangzott hangversenyekről. Ezt a magas szintet természetesen nem minden kritikus érheti el, de azt igen, hogy a saját lehetőségeit felismerve kellő szerénységgel és toleranciával fejtsse ki véleményét.

Nemcsak arra lenne szükség, hogy a kritikus tevékenység iránt fogékony szakembereink magas színvonalú kritikákat írjanak a napilapokba, hanem arra is, hogy a lapok szerkesztői és kulturális rovatvezetői — esetleg a zenetudósok véleményét is kikérve — lehetőleg csak szakmailag megalapozott, hiteles kritikákat fogadjanak el közlésre. Így érhető el, hogy a zenének ez az ágazata is felzárkózzék a méltán világhírű magyar zeneművészet és zenetudomány többi ágazata mellé.

(* *Elhangzott a Magyar Rádióban*)

☞ Frank Oszkár

A KÖVETKEZŐ
 OLDALAKON KÖZÖLJÜK
 A ZENEKARI SZÖVETSÉG
 TAGJAINAK PROGRAMJÁT
 AZ ÉVAD VÉGÉIG.
 FELHÍVJUK OLVASÓINK
 ÉS A ZENEKAROK
 FIGYELMÉT, A TOVÁBBI
 NYÁRI ESEMÉNYEKRŐL,
 MŰSORVÁLTOZÁSOKRÓL
 MÁJUSI SZÁMUNKBAN
 KÖZLÜNK SZERKESZTETT
 PROGRAMOT.

BUDAFOKI DOHNÁNYI ERNŐ SZIMFONIKUS ZENEKAR

1995. Április 2. 19.30

Zeneakadémia: Universitas bérlet 6.: Verdi: A végzet hatalma-nyitány, Csajkovszkij: Diótörő-szvit, Schubert: III. szimfónia — Vez.: Marco Bóni (Olaszország).

Április 10. 19.00.

Budafoki Városháza: BUDAFOKI MŰVÉSZEK I. Jandó Jenő és Takács Tamara hangversenye.

Április 23. 19.30

Zeneakadémia: Universitas bérlet 7.: Grofé: Grand Canyon, Orff:

Carmina Burana — Km.: Fővárosi Középisk. kórus, Vez.: Hollerung Gábor.

Április 24.

Budafoki Városháza: BUDAFOKI MŰVÉSZEK II. Sólyomi Pál, a XXII. ker. Önkormányzat ösztöndíjasának hangversenye.

Április 28.

Lausanne: Vivaldi/Farkas F./Duruflet /Németh J./Sólyom Nagy/ Km.: Bp. Akad. Kórustárs. Vez.: Hollerung Gábor

Május 8. 19.30

Zeneakadémia: Közzolgálati bérlet 8. Universitas bérlet 8.: Mozart: Titus kegyelme-nyitány, Mihály A.: Csellóverseny, Csajkovszkij: V. szimfónia — Km.: Balogh Endre Vez.: Horti Gábor.

Május 20.

Zeneakadémia: Vivaldi/Farkas F./Duruflet /Németh J./Sólyom Nagy. Km.: Bp. Akad. Kórustárs. Vez.: Hollerung Gábor

Magyar Rádió és Televízió Szimfonikus Zenekara

MÁRCIUSI VÁLTOZÁSOK

(Az előző számunkban közölt programhoz képest)

1995. Március 3. péntek

Zeneakadémia: Martinu La: Jolla; Bartók: III. zongoraverseny; Mozart: D-dúr szerenád, Mendelssohn: V. (Reformáció) Szimfónia. Vez.: Vásáry Tamás.

Március 11. szombat

B. K. K.: Mozart: Titus-nyitány, A-dúr hegedűverseny (S. Luca), Berlioz: Fantasztikus Szimfónia Vez.: Pier Giorgio Morandi.

Március 24.

B. K. K.: Bartók: Cantata Profana (Molnár), Brahms: D-moll zongoraverseny (Frankl, Sólyos-Nagy, MRT énekkara), Kodály: Psalmus Hungaricus (Molnár, Énekkar). Vez.: Vásáry Tamás.

Március 31.

B. K. K.: Mahler: VII. szimfónia. Vez.: Ligeti.

1995. Április 5.

Zeneakadémia: Pauré: Requiem (MEVER), Lendvay: Stabat Mater – bemutató. Vez.: Piquemal.

Április 10.

BKK.: Bach: János passió. Vez.: Böck.

Április 13.

Vigadó: Kodály: Marosszéki táncok, Sári: Concertino, Wagner: Istenek alkonya (részletek). Vez.: Kovács J.

Április 28.

Zeneakadémia – Matiné: Dvorák: Hegedűverseny (Szabadi), Britten: Purcell-variációk, Beethoven: IV. szimfónia. Vez.: Vásáry Tamás.

Április 30.

Zeneakadémia – Matiné: Bizet: C-dúr szimfónia, Saint-Saëns: Gordonkaverseny (Oncza), Bizet: Carmen-szvit (Falvay) Vez.: Vásáry Tamás.

1995. Május 9–16.

(Turné Angliában)

Vez.: Vásáry Tamás.

Június 1.

Zeneakadémia: Schumann: Rosamunda, Chopin: E-moll zongoraverseny (Baranyay), Mendelssohn: Olasz szimfónia. Vez.: Oberfrank Géza.

Június 8.

Zeneakadémia: Brahms: Hegedűverseny (Falvay), I. szimfónia. Vez.: Ligeti.

Június 15.

Zeneakadémia: Copland: Bolero, Gershwin: Rapsody in Blue (Kovács L.), Barbek: Adagio, Gershwin: Egy amerikai Párizsban.

Június 30.

MR. VI. Stúdió: Csemiczky: Elégia, Mozart: Esz-dúr kürtverseny (Kevházai), Bartók: Zene. Vez.: Sean Deibler.

Július 14.

M.R. Stúdió: Soproni J.: Missa Scarbantiensis, Mozart: G-dúr fuvolaverseny (Bálint), Bartók: Négy zenekari darab. Vez.: Kovács J.

MISKOLCI SZIMFONIKUS ZENEKAR

1995. Április 10.

Miskolci Nemzeti Színház: *Bérléti hangverseny.* Bach: János Passió. Km.: Magyar Állami Énekkar, szólisták. — ének Vez.: Wolfgang Gabriel.

Április 26.

Nyíregyháza: *Bérléti hangverseny.* Copland: Rodeo, Gershwin: Zongoraverseny, Egy amerikai Párizsban. Km.: Oravecz György, Vez.: Kovács László.

Május 8.

Miskolci Nemzeti Színház: *Bérléti hangverseny:* Bartók: A csodálatos mandarin, Bartók: Brácsaverseny, Smetana: Moldva, Enescu: II. Rapszódia, Borodin: Poloveci táncok. km.: Miklós Dienes András — Vez.: Kovács László.

Május 14–16.

Miskolci Nemzeti Színház: *A Magyar Televízió VIII. Nemzetközi Karmesterversenye, középdöntő.*

Május 22.

Budapest ZAK: *Karmester vizsgahangverseny.*

Május 29–Június 10.

Németországi hangverseny–turné. Vez.: Kovács László.

Június 21.

Salzburg Mozarteum: Haydn: Az évszakok. Salzburger Liedertafel. Vez.: Czifra János.

Június 24–25.

Berlin: Villa Borsig. Szabadtéri hangversenyek. Magyar műsor. Vez.: Kovács László.

Július 5.

Eger: Haydn: Krisztus hét szava a keresztfán. Km.: Miskolci Bartók Kórus, szólisták. Vendégkarmester.

Július 6.

Miskolc: Haydn: Krisztus hét szava a keresztfán. Km.: Miskolci Bartók Kórus, szólisták. Vendégkarmester.

Július 13.

Miskolc: Orbán: Missa quarta, Kodály: Psalmus Hungaricus. Km.: Debreceni Kodály Kórus, szólisták, Vez.: Kovács László.

Július 15.

Nyírbátor: Orbán: Missa quarta, Kodály: Psalmus Hungaricus. Km.: Debreceni Kodály Kórus, szólisták, Vez.: Kovács László.

Szombathelyi Szimfonikus Zenekar

1995. Április 2. 17.00

Güssing, Kulturzentrum. Haydn: Te Deum, Schumann: Csellóverseny, Beethoven: III. Eorica szimfónia. km.: Lucas Fels – cselló. Vez.: Franz Walter.

Április 6. 19.00

Zalaegerszeg, Hevesi Sándor Színház: Verdi: Requiem.

Április 14. 19.00

Zalaegerszeg, Hevesi Sándor Színház: Verdi: Requiem. (szoprán, alt, tenor, basszus szóló) Km.: Állami Énekkar. Vez.: Robert Houlihan.

Április 22. 19.30

Wien, Konzerthaus: RAPSODIA SATANICA 1914 (filmszínház). Zene: Mascagni. Vez.: Helmut Imig.

Április 27. 19.30

Wien, Konzerthaus: „Némafilm élőzenével” A szent hegy (Der heilige Berg – 1926). Rendező: Arnold Fanck. Zene: Edmund Meisel. Szereplők: Luis Trenker, Leni Riefensthal. Vez.: Helmut Imig.

Április 28. 19.30

Művelődési és Sportház: Az előző programmal azonos.

Május 8. 19.30

Bartók Terem. A Magyar Televízió VIII. Nemzetközi Karmesterversenyének nyitóhangversenye.

Május 9–13.

A Magyar Televízió VIII. Nemzetközi Karmesterversenye. — „In memoriam Ferencsik János”.

NYITÁNYOK: 1. Beethoven: Coriolanus, 2. Mozart: Varázsfuvola, 3. Weber: Oberon, 4. Rossini: Semira, 5. Rossini: A sevillai borbély, 6. Berlioz: Római karnevál, 7. Wagner: A bolygó hollandi, 8. Wagner: Lohengrin – az első felvonás előjátéka, 9. J. Strauß: Cigánybáró, 10. Suppé: A költő és paraszt. HAYDN SZIMFÓNIAK ELSŐ TÉTELEI: 1. G–dúr (Katonai) szimfónia Nr. 100, 2. D–dúr (Óra) szimfónia Nr. 101, 3. B–dúr szimfónia Nr. 102, 4. Esz–dúr (Ústodobpergés) szimfónia 5. D–dúr (London) szimfónia Nr. 104.

Május 22. 19.30

Bartók Terem: „Ki viszi át a szelmet” (Nagy László). C. Franck: Psyché, De Falla: A bűvös szerelem km.: előadóművészek. Vez.: Robert Houlihan.

Május 29. 19.30.

Bartók Terem: *Rómeó és Júlia.* Csajkovszkij: *Rómeó és Júlia* – nyitányfantázia, Gounod: *Rómeó és Júlia* opera – részletek, Prokofjev: *Rómeó és Júlia* 2. szvit. Szoprán és tenorszólo. Vez.: Robert Houlihan.

Június 13. 20.00

Graz: J. Bach: Kantáták, Schubert: Esz–dúr mise.

Június 24.

Csónakázó tó: *Szentivánéji hangverseny.*

Június 26.

Veszprém, Vár: Orff: Carmina Burana. Km.: Veszprém Város Vegyeskara, Suhli Filharmónikus Kórus.

Július 1–13.

Nemzetközi Bartók Fesztivál és Szeminárium.

Július 2. 20.30

Bartók Terem: *Nemzetközi Bartók Fesztivál és Szeminárium nyitóhangversenye.* Bartók: Erdélyi táncok, Ravel: Lúdanyó meséi, Debussy: Egy faun délutánja, Bartók: III. zongoraverseny. Km.: Rohmann Imre. Vez.: Dominique Rouits.

Július 12. 20.30

Bartók Terem: *Dominique Rouits. kurzusának záróhangversenye.* Járdányi, Szervánszky, Debussy, Roussel, Sztravinszky művei

Július 13. 20.30.

Sportház: *Eötvös Péter kurzusának záróhangversenye.* Kurtág: Grabstein für Stephan, Quasi una fantasia I., Quasi II., Beckett.

Pécsi Szimfonikus Zenekar

1995. Április 10. 19.30

POTE Aula: „A” Bérlet IX., Debussy: Tavaszi, Bartók: 2. zongoraverseny, Berlioz: Harold Itáliában, op. 16. Km.: Jandó Jenő – zongora, Bársony László – mélyhegedű. Vez.: Ligeti András.

Május 4–11.

Lajtha László összes szimfonikus művének CD-felvétele a Naxos lemezkiadó (Hongkong) részére, 5/7.: II. szvit, op. 38., III. szimfónia, op. 45., IV. szimfónia (Tavaszi), op. 52. Vez.: Nicolas Pasquet.

Május 15. 19.30*

POTE Aula: „A” Bérlet X., „AMERIKAI” Bernstein: Candide-nyitány, Eduardo Fabini: La Isla de los Ceibos – szimfonikus költemény, Villa-Lobos: Szvit vonósokra, Copland: Billy, a kölyök. Vez.: Nicolás Pasquet.

Május 27. 19.00

Pécsi Nemzeti Színház: Rossini: Sevillai borbély – operabemutató. Vez.: Blázy Lajos.

5. NEMZETKÖZI ZENEI FESZTIVÁL

Zenekari és oratórikus koncertek

Július 21–31.

Július 21. 20.00

Pécsi Bazilika: Vezényel: Howard Williams (Anglia)

Július 24. 20.00

Pécsi Zsinagóga: Vezényel: Howard Williams.

Július 27. 20.00

Nemzeti Színház: Vezényel: Nicolás Pasquet (Uruguay).

Július 31. 20.00

Pécsi Bazilika: Vezényel: Nicolás Pasquet (Uruguay).

* *A Nemzeti Filharmónia rendezésében.*

Magyar Szimfonikus Zenekar

1995. Április 8.

Dunaújváros: STRAUSS-EST. Vez.: Medveczky Ádám.

Április 9.

Deák tér: Bach: János passio. Vez.: Kamp Salamon.

Április 12.

ZAK.: (ZAK VIII.) Verdi: A végzet hatalma-nyitány, Paganini: D-dúr hegedűverseny (Baráti Kristóf), Bizet: C-dúr szimfónia (Deák András).

Április 15.

Deák tér: Bach: János passió. Vez.: Kamp Salamon.

Április 27.

Vigadó: (VIGADÓ 4.) Debussy: Két szvit, Saint Saëns: A-moll gordonkaverseny (Varga Tamás), Mendelssohn: Reformáció szimfónia — Vasady Balogh Lajos.

Május 11.

Vigadó: (VIGADÓ 5.) Bartók: Kékszakkallú hercer vára, Kodály: Fölszállott a páva. (Balatoni Éva, Kováts Kolos) — Kollár Imre.

Május 24.

ZAK.: (ZAK IX.) Verdi: Requiem. (Csavlek Etelka, Pánczél Éva, Molnár András, Kováts Kolos, Budapesti Kórus), Vez.: Medveczky Ádám.

Június 1.

Vigadó: (VIGADÓ 6.) Operaest. (Pitti Katalin, Sánta Jolán, Daróczy Tamás, Kálmándy Mihály, Gregor József) Vez.: Medveczky Ádám.

Június 4.

Deák tér: Bach: H-moll mise. — Kamp Salamon.

Június 7.

ZAK.: (ZAK X.) R. Korszakov Nagy orosz Húsvét – nyitány, Musszorgszkij: Egy éj a kopár hegyen, Csajkovszkij: VI. (Patetikus) szimfónia. Vez.: Oberfrank Géza.

Június 22.

Benczúr kert: Weber: Oberon-nyitány, Mendelssohn: Hegedűverseny, Dvorák: Újvilág szimfónia. (Szabadi Vilmos). Vez.: Medveczky Ádám.

Július 1.

Vácrátót: Strauss-est. (Nemzeti Filharmónia). Vez.: Medveczky Ádám.

Július 5.

Balatonkenese: Strauss-est. Vez.: Medveczky Ádám.

Július 6.

Benczúr kert: Opera est. Vez.: Medveczky Ádám.

GYŐRI FILHARMONIKUS ZENEKAR

1995. Április 1. szombat 19.00

Győr, Nemzeti Színház: Puccini: Pillangókisasszony. Vez.: Csala Benedek.

Április 12. szerda

Haydn: F-moll szimfónia (La Passione) A Megváltó hét szava a keresztifán. Vez.: Koncz Tamás.

Április 24. hétfő

Mendelssohn: Hebridák nyitány, E-moll hegedűverseny, Schubert: VII. szimfónia C-dúr. Km.: Szabadi Vilmos. Vez.: Koncz Tamás.

Május 7. 18.00 8. 10 és 13.00

Győr, Szentlélek templom: Poulenc: Orgonaverseny km.: Hoffmann László. Vez.: Koncz Tamás.

Május 15. hétfő 12.00, 16. 09.55

Győr, Balázs B. ÁMK. és 15.00 BBMMK: Muszorgszkij: Egy kiállítás képei. Vez.: Koncz Tamás.

Május 20. szombat 19.00

Győr, Evangélikus Öregtemplom: Mozart: Varázsfuvola – nyitány, A-dúr zongoraverseny K.448. Exultate, Jubilate, Esz-dúr szimfónia K.543 Km.: Kocsis Zoltán. Vez.: Dobra János.

Június 4. vasárnap 18.00

Deutschkreutz Goldmark Verein: Goldmark hangverseny. Vez.: Koncz Tamás.

Június 15. csütörtök 19.00

M. óvár, Műv. Központ: Flesch Károly Hegedűverseny nyitó koncert. Vez.: Koncz Tamás.

Június 18. vasárnap

M. óvár, Műv. Központ: Flesch Károly Hegedűverseny 10 óra: Döntő, 19 óra: Gála. Műsor: Mozart, Beethoven, Csajkovszkij, Brahms, Bartók hegedűversenyek I. tételei. Vez.: Koncz Tamás.

Június 23. péntek 21.00

Győr, Széchenyi tér: „Győri Nyár” Nyitókonzert. TEA + Győri Filharmónikus Zenekar szimfonikus rock. Km.: TEA Együttes. Vez.: Koncz Tamás.

Június 26. hétfő 19.30

Győri Székesegyház: Bruckner: VII. Szimfónia. Vez.: Koncz Tamás.

Június 30. péntek 20.00

Győr, Sportcsarnok: Orff: Carmina Burana. Km.: Győri Balett, Liszt Ferenc és Wangeni kórus. Vez.: Jármay Gyula.

Július 4. kedd 21.00

Xantus János Múzeum udvara: Mozart: Szerenád-est. Km.: Pallagi János, Metzker Károly. Vez.: Koncz Tamás.

Szegedi Szimfonikus Zenekar

1995. Április 13. 19.30

Színház: Dvorák: Stabat Mater Johann Strauss és Robert Stoltz műveiből, km.: Matkócsik Éva, Erdélyi Erzsébet, Wandler Attila, Altorjai Tamás. Vaszy V. kórus: karigazgató: Gyüdi Sándor.

Május 11. 19.30

Színház: Wagner: Tanhauser (hangverseyszerű előadás). Km.: énekművészek. Vez.: Aczél Ervin.

Május 18. 19.30

Színház: Vajda J.: Petrográd szimfónia, Ravel: G-dúr zongoraverseny, Bartók: Concerto km.: Fellegi Ádám. Vez.: Kocsár Balázs.

Május 29. 19.30

Színház: Gershwin: Egy amerikai Párizsban, Kék rapszódia, Porgy és Bess keresztmetszet. km.: Nick van Oosterum. Vez.: Maklári László

OPERABEMUTATÓK

Április 1-8.

Opera Fesztivál.

Május 5.

Faust.

DEBRECENI FILHARMONIKUS ZENEKAR

1995. Április 4. 12.05

Budapest, Nemzeti galéria: Ravel: Bárka az óceánon, Berlioz: Nyári ájszakák dalciklus, Debussy: A tenger. Rádiókapcsolás 12.05, 10 órakor főpróba. Km.: Csordás Klára énekművész. Vez.: Berczelédy Ádám.

1995. Április 9.

Hangverseny az Eszperantó Világtalálkozó alkalmából.

Április 10. 19.30

Bartók Terem: Bach: Máté passió, Km.: a Debreceni Kodály Kórus. Karigazgató: Kamp Salamon. Vez.: Karolos Trikolidis.

Április 16. 19.30

Szent Anna Székesegyház: A Kodály Kórus Mozart sorozata, Missa KV 427/417/a. Vez.: Kamp Salamon.

Április 24. 19.30

Bartók Terem: Liszt – Bartók sorozat. Bartók: Zongoraverseny, Zene húros hangszerekre, ütőkre és cselesztára. Vez.: Hans Richter.

Április 25. 19.00

KLTE Aula: Kodály: Hány szvit, Bartók: Zene húros hangszerekre,

ütőkre és cselesztára, Márta István: Babaházi történet. Km.: a Debreceni Ütőhangszeres Együttes. Műv. vez.: Kovács János. Vez.: Hans Richter.

Május 8. 19.30

Bartók Terem: Liszt – Bartók sorozat. Liszt: Les Preludes, Bartók: Tánc szvit, Cantata Profana (vagy A kékszakállú herceg vára). Km.: Debreceni Kodály Kórus. Karigazgató: Kamp Salamon. Vez.: Medveczky Ádám.

Május 11. 19.30

Bartók Terem: Hangverseny. Vez.: Karolos Trikolidis.

Május 14. 19.30

Szent Anna Székesegyház: A Kodály Kórus Mozart sorozata, Kyrie KV 341/368/a, Requiem KV 626. Vez.: Kamp Salamon.

Május 15. 19.30

Bartók Terem: Wagner: A nürnbergi mesterdalnokok – nyitány, R. Strauss: II. kürtverseny. Km.: Bizják Gábor – kürt. Beethoven: VII. szimfónia. Vez.: Kollár Imre.

Május 22. 19.30

Bartók Terem: Vez.: Hans Richter.

BM Duna Szimfonikus Zenekar

1995. Április 7. 19.00

Duna Palota: Orvos Kongresszus Gála Koncert. Vez.: Deák András.

Április 12. 14.00

Zeneakadémia: Karmester óra. Vez.: Növendékek.

Április 21. 19.00

Duna Palota: Spanyol impressziók. Vez.: Deák András.

Április 24. 19.00

Vigadó: Lehár – Huszka. Vez.: Deák András.

Április 27. 19.00

Stefánia Palota: Francia est. Vez.: Deák András.

Április 28. 19.00

Duna Palota: Francia est. Vez.: Deák András.

Május 1. 11.00

Vágóhíd utca: Majális hangverseny. Vez.: Deák András.

Május 3. 14.00

Zeneakadémia: Karmester óra. Vez.: Növendékek.

Május 6. 15.00

Duna Palota: Gyöpös László zenekari tag diplomahangversenye. Vez.: Deák András.

Május 12. 19.00

Duna Palota: Magyar est. Vez.: Makláry László.

Május 20. 19.00

Vigadó: Waldorf Gála Vez.: Deák András, Nagy Ferenc.

Március 26. 19.00

Duna Palota: Angol est. Vez.: Alan Tongue.

Június 6. 16.30

Zeneakadémia: Hubay verseny. Vez.: Deák András

Június 9. 18.00

Duna Palota: Zeneiskolások zenekari hangversenye. Vez.: Deák András.

Június 13. 19.00

Zeneakadémia: Popper csellóverseny. Vez.: Deák András.

Június 22. 19.00

Duna Palota: Sass Sylvia növendékeinek koncertje. Vez.: Deák András.

Június 24. 19.00

Sopron: Micsoda Koncert! Komoly (talan) zenei hangverseny Vez.: Mikó István.

MÁV Szimfonikusok

1995. Április 7–10

Holland–Belga Turné: Mozart: Requiem. 7. Rotterdam 8. Amsterdam 9. Antwerpen 10. Den Haag. Vez.: Gál Tamás.

Április 22. szombat

Pesti Vigadó: 7. *Bérleti hangverseny.* Csajkovszkij: Rómeó és Júlia, Rachmaninov: II. zongoraverseny, Stravinsky: Le Sacre du Printemps. Km.: Krausz Adrienne. Vez.: Gál Tamás.

Április 27. csütörtök

MTA.: American Express Gálakoncertje. Vez.: Gál Tamás.

Május 1. hétfő

Zeneakadémia: Diplomahangverseny. Dvorák: Gordonkaverseny, Wagner: A bolygó hollandi – nyitány, Bartók: Tánctsvit. km.: Pus-kás Zsolt Vez.: Hamar Zsolt.

Május 6. szombat

Zeneakadémia: 7. *Bérleti hangverseny.* Csajkovszkij: D–moll zongoraverseny, Stravinsky: Le Sacre du Printemps. Km.: Jandó Jenő. Vez.: Gál Tamás.

Május 16. kedd

Zeneakadémia: Közös hangverseny a FORRÁS ZENEI MŰHELY-LYEL. Schubert: Rosamunda–nyitány, Schumann: A–moll zongoraverseny, Brahms: Kettős- verseny. Km.: Várjon Dénes – zongora, Soltész Ágnes – hegedű, Varga Tamás – gordonka. Vez.: Gál Tamás.

Május 19. péntek

Zeneakadémia.: ÜNNEPI HANG- VERSENY A MÁV SZIMFONI- KUS ZENEKAR FENNÁLLÁ- SÁNAK 50. ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBÓL. Kodály: Galántai táncok, Petrovics Emil: Új, erre az alkalomra komponált művének bemutatója, Brahms: I. szimfónia. Vez.: Gál Tamás.

Május 25. csütörtök

Magyar Honvédség Művelődési Háza: Beethoven: Hármasszer- nyen, Brahms: II. szimfónia. Km.: Takács Nagy Gábor – hegedű, Onczay Csaba – gordonka, Falvai Gábor – zongora. Vez.: Gál Tamás.

Május 27. szombat

Pesti Vigadó: 8. *Bérleti hangver- seny.* Ld. előző program.

Május 30. kedd

Nemzeti Galéria: „Hangversenyek délidőben” c. sorozat a rádióban. Ld. május 25. program.

Június 7. szerda

Zeneakadémia: Diplomahangver- seny. Mozart: G–dúr fuvolaver- seny, Reincke: D–dúr fuvolaverseny. Km.: Székely Edit. Vez.: Gál Tamás.

Június 11. vasárnap

Zeneakadémia: 8. *Bérleti hangver- seny.* Mozart: C–dúr (Linzi) szim- fónia, K.425., Schumann: Nyitány, scherzo és finálé, Bruckner: Te Deum. Km.: Magyar Állami Ének- kar. Vez.: Antal Mátyás.

Június 17. szombat

Zeneakadémia: Diplomahangver- seny. Puccini: Bohémélet – IV. felvonás, Muszorgszkij–Ravel: Egy kiállítás képei. Vez.: Szabó Sipos Máté.

Június 24. szombat

Rotterdam: Orff: Carmina Burana, Liszt: Magyar fantázia (Les Prelu- des). Vez.: Gál Tamás.

Június 25. vasárnap

Amszterdam: Ld. előző program.

Magyar Állami Hangversenyzenekar

1995. Április 2.

BKK: Beethoven: Coriolan–nyi- tány, Prokofjev: II. zongoraver- seny, Brahms: IV. szimfónia — Laura Miccola – zongora (Finnor- szág). Vez.: Kobayashi Ken–Ichi- ro.

Április 6.

Szolnok: Csajkovszkij: I. szimfó- nia, IV. szimfónia. Vez.: Kobayas- hi Ken–Ichiro, Sándor György.

Április 7.

Zeneakadémia: Ld. előző program.

Április 8.

Zeneakadémia: Grieg: A–moll zongoraverseny, Csajkovszkij: IV. szimfónia — Fellegi Ádám – zongora. Vez.: Kobayashi Ken–Ichiro.

Április 27.

Zeneakadémia.: Bartók: Fából faragott királyfi, A csodálatos mandarin. — Állami Kórus. Vez.: Fischer Ádám.

Május 3.

Zeneakadémia.: Mozart: Varázsfu- vola – nyitány, F. Martin: Verseny- mű hét fúvóshangszerre, üstdobra és vonószerekre, Dvorák: IX. szimfónia. — Móré Irén – fuvola, Kiss József – oboa, Tönköly József – klarinét, Olajos György – fagott, Molnár Zoltán – trombita, Fejér András – harsona, Bizjác Gábor – kürt, Antal János – üstdob.

Május 15.

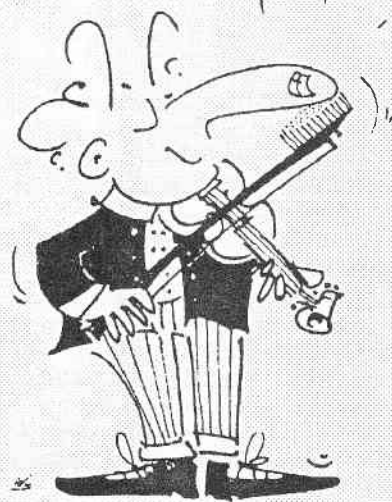
Zeneakadémia. Ravel: Daphnis és Cloé II., Respighi: Madarak, Stravinsky: A csalogány. — Állami Kórus, Miller L., Miklósa Erika, Maria Teresa.

Május 31.

Zeneakadémia: Rahmanyinov: 3. zongoraverseny, R. Strauss: Till Eulenspiegel. — Bogányi Gergely – zongora. Vez.: Kollár Imre.

Június 10.

Zeneakadémia: Brahms: Német Re- quiem. — Verebics I., Gáti I. – ének. Vez.: Lukács Ervin.

A MÁRCIUSI
RENDEZVÉNYEKRŐL
ELŐZŐ SZÁMUNKBAN
OLVASHATNAK
AZOKAT ISMÉTELTEN
EZÉRT NEM KOZOLJUK.

Vásáry Tamás
és a szintetizátor

Exkluzív koncert barátoknak

Meghitt, családi hangulat és kitűnő muzsikálás ölelte át a MRT Szimfonikus Zenekarának Baráti Társaságát azon a hangversenyen, melyet a Zenekar művészei adtak a Társaság tagjainak tiszteletére 1995. március 4-én a Zeneakadémia kistermében. Kedves hagyomány, hogy a zenekar vállalkozó kedvű muzikusai önkéntesen, szívvel-lélekkel — évente egyszer-kétszer, ahogy zsúfolt programjuk lehetővé teszi — szólolistaként, illetve kamaraművészként a Baráti Társaság elé állnak, s felszabadultan, a régi házimuzsikálást idézően, a legnemesebb módon szórakoztatják a meghívottakat, mindig gondosan ügyelve arra, hogy a jókedvű, karakteres zenélés közepette a minőséget a legmagasabb szinten tartásák.

Az est fénypontja kétségtelenül Vásáry Tamás főzeneigazgató megjelenése volt, aki kamaramuzsikusként, zongorakísérőként egyaránt nagy lelkesedéssel működött közre, sőt szintetizátorosként — ezt a hangszeret ott látta először — megható buzgalommal számolta a taktusokat, majd nyilvánította, hogy ő sose lenne képes helyállni olyan fontos pozícióban, mint a zenekari tagé.

A szerkesztés, szervezés nehéz munkáját Vas László zenekari titkár vállalta magára, érdemeit csak szuperlatívuszokban méltathatjuk, a műsor összeállítása pompás dramaturgiai érzékét dicséri.

A zsúfolt kisterem közönsége szemmel láthatóan nagyon élvezte a sok kiváló produkciót, fáradhatatlanul ünnepelte Vásáryt és muzikusait, akik közül lehetetlenség bárkit is kiemelni, olyan egyenletes, kiváló teljesítményt nyújtottak.

(A RTZBT tagsága egyszerű jelentkezés útján nyerhető el, a Magyar Rádió Zenekari Irodájába címzett, nevet, lakcímet, telefonszámot, esetleg foglalkozást tartalmazó levélkében, melynek kézhezvétele után tagsági igazolványt kap a jelentkező, aki ezután kedvezményesen vásárolhat jegyet koncertjeinkre, illetve meghívót kap exkluzív rendezvényeinkre, ahol ha kávé, kakaót nem is, de kiváló muzsikát szolgálunk fel.)

Héthy Apor
művészeti főtítkár

HANGSZERHIRDETÉSEK

1 db ezüst kárpás
DÜRSCHMIDT
hegedűvonó
eladó.
Tel.: 153-93-56

40-es Német
MESTERBRÁCSA
(1947.) eladó.
Tel.: 185-85-97

Egész CSELLÓT
keresek
200.000.-Ft.
értékhatárig
„1022-es” jeligére
a szerkesztőségbe.

Német
NAGYBŐGŐ
eladó
104 cm-es
menzúrával.
Tel.: 165-71-33

Hegedű-
MESTERVONÓK
eladók.
Tel.: 112-16-77

Mittenwaldi
hegedűk
eladók.
Tel.: (96) 416-918

PRIVÁT HANGSZERHIRDETÉSEKET DÍJTALANUL KÖZLÜNK!

ZENEKAR

A Magyar Szimfonikus Zenekarok
Szövetségének, valamint a
Magyar Zeneművészek és
Táncművészek Szakszervezetének
közös lapja

A szerkesztőség címe: Magyar Szimfonikus Zenekarok Szövetsége,
1068 Budapest, Városligeti fasor 38. Telefon: 34-28-927, Fax: 34-28-372

A szövetség elnöke: Popa Péter A szövetség titkára: Jobbágy Ervin

Felelős szerkesztő: Csontos János Felelős kiadó: Popa Péter

Művészeti szerkesztő: Fucskó Miklós

A lap tervezését és nyomdai előkészítését a

Többlet Szószabó Stúdió végezte.

Cím: 2011 Budakalász, Vasút sor 122. Telefon: 06 (30) 426 504

A nyomdai munkákat a Németh Nyomda készítette. Tel.: 06 (60) 319 980

ISSN: 1218-2702

SPECIÁLIS LÁDÁK, TOKOK MÉRET UTÁNI KÉSZÍTÉSE ÉRZÉKENY ESZKÖZÖK (HANGSZEREK, ERŐSÍTŐK, MŰSZEREK, KAMERÁK, STB) BIZTONSÁGOS SZÁLLÍTÁSÁRA ÉS TÁROLÁSÁRA. VÍZHTALAN BORÍTÁS, ÜTÉSÁLLÓ SZERKEZET, ENERGIAELNYELŐ BELSŐ BORÍTÁS.

Pop Art
TERVEZŐ
KIVITELEZŐ
FORGALMAZÓ KFT. *Flightcases*

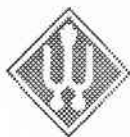
1022 BUDAPEST ESZTER U. 14. TEL/FAX: 11 59 630

Nagy választékban, kedvező áron kaphatóak áruházunkban márkás hangszerhúrok, egyéb hangszeralkatrészek- és tartozékok, hangszerek:

- **Shadow húrok, Thomastik és Schaller cikkek magyarországi képviselője,**
- **Pirastro és Prim húrok,**
- **Wittner metronómok,**
- **iskolai vonóhangszerek és alkatrészek,**
- **cseh akusztikus gitárok.**

METRONOME -- Qualität seit 1895
METRONOMES -- Quality since 1895

Shadow

Várjuk kedves vásárlóinkat.

**KONSUMEX
ÁTRIUM ÁRUHÁZ**

Budapest, V. Arany J. u. 32.
(Hangszerek a II. emeleten)
Telefon: 06 - 1 - 15 30 755

Ára: 55 Ft

155 éve született

Csajkobszkij

Csajkobszkij, Pjotr Iljics
(1840-1893)